

OPEN ACCESS

DOI: 10.25040/ntsh2023.01.03

Адреса для листування: вул.
Пекарська 69, м. Львів, 79010

Твіттер: @OZayachkivska

Е-пошта: ozayachkivska@gmail.com

Надійшла до редакції: 17.04.2023

Прийнята до друку: 12.05.2023

Опублікована: 30.06.2023

ORCID IDs

Оксана Заячківська:

<https://orcid.org/0000-0002-4309-2473>

Василь Лончина:

<https://orcid.org/0000-0002-9020-7181>

Василь Ковалишин:

<https://orcid.org/0000-0003-2106-5076>

Дарій Бідюк:

<https://orcid.org/0000-0003-0476-6516>

Володимир Вовк:

<https://orcid.org/0000-0002-8411-267X>

Наталья Володько:

<https://orcid.org/0000-0001-5603-9658>

Олег Даниляк:

<https://orcid.org/0000-0001-8246-1748>

Іван Дзись:

<http://orcid.org/0000-0002-5750-9276>

Конфлікт інтересів: автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Особистий внесок авторів: усі автори в однаковій мірі зробили внесок у підготовку рукопису, його редагування, а також прочитали та затвердили подану версію.

Дозвіл комісії з питань біоетики: для даного дослідження не потрібне схвалення комісії з питань біоетики.

Фінансування: автори не отримали жодної фінансової підтримки свого дослідження.

© Усі автори, 2023

Нові концептуальні ідеї у часописі "Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Медичні науки" (присвячено 125-річчю з дня заснування)

Оксана Заячківська^{1,2,3}, Василь Лончина^{4,5},
Василь Ковалишин^{1,6}, Дарій Бідюк^{1,6}, Володимир Вовк^{1,5},
Наталья Володько^{1,7}, Олег Даниляк^{1,8}, Іван Дзись^{1,8}

¹Львівський національний медичний університет
ім. Данила Галицького, Львів, Україна

²Голова Дорадчої ради Редакційної ради Праці наукового
товариства ім. Шевченка. Медичні науки (2023)

³Головний редактор Праці наукового товариства
ім. Шевченка. Медичні науки (2015-2022)

⁴Український Католицький Університет, Львів, Україна,
стипендіат програми Фулбрайт (2016-2017) в Україні (США)

⁵Заступник головного редактора Редакційної ради
Праці наукового товариства ім. Шевченка.
Медичні науки (2017-2023)

⁶Член Редакційної ради Праці наукового товариства
ім. Шевченка. Медичні науки (2015-2019)

⁷Член Редакційної ради Праці наукового товариства
ім. Шевченка. Медичні науки (2017-2023)

⁸Член Редакційної ради Праці наукового товариства
ім. Шевченка. Медичні науки (2019-2023)

2023 рік – 125-річчя з дня заснування видання лікарської комісії Наукового товариства ім. Шевченка (НТШ), наступником якого є часопис Праці наукового товариства ім. Шевченка. Медичні науки (Медичні науки, ISSN 2708-8634; eISSN 2708-8642). За ініціативи д-ра Євгена Озаркевича, засновника й активного члена, а згодом голови Лікарської

комісії НТШ у Львові 1898 року було вперше розпочато друк науково-практичного часопису «Лікарський збірник». Головна мета видання – оприлюднити здобутки науки в галузі медицини українською мовою та створити медичну термінологію. Такий формат давав змогу читачеві ознайомитися з науковими досягненнями в галузі фундаментальної та клінічної медицини, актуальними медичними проблемами, новими методами профілактики, діагностики та лікування різних хворіб. Вперше було презентовано українську фахову медичну термінологію. Впродовж усього періоду існування найстаріший медичний журнал – *Медичні науки* – залишається вірним своєму історичному мультидисциплінарному спрямуванню. У час інформаційної та російської війни на території України часопис *Медичні науки* – національне надбання України, яке міжнародні партнери визнали для індексування у наукометричних бібліографічних базах Scopus, Directory of Open Access Journals (DOAJ), Google Scholar. У вільному доступі он-лайн часопис читають у 155 країнах світу.

Ключові слова: Наукове товариство ім. Шевченка (НТШ), лікарська комісія НТШ, Лікарський вісник, Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Лікарський збірник. Медицина і біологія. Нова серія, Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Медичні науки.

New conceptual ideas in the *Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Sciences* (dedicated to the 125th anniversary since its foundation)

Oksana Zayachkivska^{1,2,3}, Vassyl Lonchyna^{4,5},
Vasyl Kovalyshyn^{1,6}, Dariy Bidiuk^{1,6}, Volodymyr Vovk^{1,5},
Nataliya Volodko^{1,7}, Oleh Danylyak^{1,8}, Ivan Dzis^{1,8}

¹Lviv Danylo Halytsky National Medical University, Lviv, Ukraine

²Chair of the Advisory Board of the Editorial Board, *Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Sciences* (2023)

³Editor-in-Chief at the *Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Sciences* (2015–2022)

⁴Ukrainian Catholic University, Lviv, Ukraine, US Fulbright Scholar (2016–2017) in Ukraine (USA)

⁵Deputy Editor-in-Chief at the Editorial Board, *Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Sciences* (2015–2023)

⁶Member of the Editorial Board, *Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Sciences* (2015–2019)

⁷Member of the Editorial Board, *Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Sciences* (2017–2023)

⁸Member of the Editorial Board, *Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Sciences* (2019–2023)

2023 marks the 125th anniversary of the foundation of the Medical Commission of the Shevchenko Scientific Society's publication, whose successor today is the journal *Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Sciences* (*Medical Sciences*, ISSN 2708-8634; eISSN 2708-8642). Dr Eugen Ozarkevych, the founder and later the Chair of the Shevchenko Scientific Society's Medical Commission in Lviv, initiated the publication of the scientific and practical journal "Medical Collection" («Лікарський збірник») in 1898. The journal's primary purpose was to promulgate scientific achievements in the field of medicine in Ukrainian and to create Ukrainian medical terminology. This format allowed the reader to review scientific achievements in fundamental and clinical medicine, current medical problems, and new methods to in the prevention, diagnosis and treatment of various diseases. Ukrainian professional medical terminology was presented in this journal for the first time. Throughout its existence, this oldest medical journal, *Medical Sciences*, remains faithful to its historical multidisciplinary orientation. During the information and Russian war on the territory of Ukraine, *Medical Sciences* serves as a national heritage of Ukraine. It is recognized by international partners and indexed in scientometric bibliographic databases such as Scopus, Copernicus, Directory of Open Access Journals (DOAJ), and Google Scholar. As an Open Access Journal, it is read in 155 countries of the world.

Keywords: Shevchenko Scientific Society, Medical Commission of the Shevchenko Scientific Society, Medical Bulletin, *Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Collection*. Medicine and Biology. New Series, *Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Sciences*.

OPEN ACCESS

DOI: 10.25040/ntsh2023.01.03

For correspondence:

Pekarska st, 69, Lviv, Ukraine, 79010

Twitter: @OZayachkivska

E-mail: ozayachkivska@gmail.com

Received: 17 Apr, 2023

Accepted: 12 May, 2023

Published: 30 June, 2023

ORCID IDs

Oksana Zayachkivska:

<https://orcid.org/0000-0002-4309-2473>

Vassyl Lonchyna:

<https://orcid.org/0000-0002-9020-7181>

Vasyl Kovalyshyn:

<https://orcid.org/0000-0003-2106-5076>

Dariy Bidiuk:

<https://orcid.org/0000-0003-0476-6516>

Volodymyr Vovk:

<https://orcid.org/0000-0002-8411-267X>

Nataliya Volodko:

<https://orcid.org/0000-0001-5603-9658>

Oleh Danylyak:

<https://orcid.org/0000-0001-8246-1748>

Ivan Dzis:

<http://orcid.org/0000-0002-5750-9276>

Disclosures: The authors declared no conflict of interest.

Author contributions: All authors contributed in conceptualization, writing, reviewing & editing equally.

Ethical approval: This study did not require ethical approval.

Funding: The authors received no financial support for their study.

© All authors, 2023

Вступ

У лютому 2023 року виповнилось 125 років з дня заснування часопису Лікарської комісії Наукового товариства ім. Шевченка (НТШ) «Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Медичні науки» (*Медичні науки*, ISSN 2708-8634; eISSN 2708-8642), що є продовженням видань «Лікарський збірник/Medizinische Sammelchrift» та «Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Лікарський збірник. Медицина і біологія. Нова серія». Сьогодні *Медичні науки* – одне з найважливіших науково-практичних видань України в галузі «Медицина», що пов'язане з фундаментальними та клінічними медичними науками (Рис. 1).

«Ся книжка – то перше збірне діло зложено з праць чисто лікарських, писаних русько-українською мовою... бо воля була у нас добра і праці вложилисьмо чимало» – з цими словами д-р Євген Озаркевич, засновник і редактор, випустив у світ у Львові перше число першого українського медичного наукового часопису.

Часопис був заснований для оприлюднення знань у різних сферах медицини, створення

української фахової медичної термінології та об'єднання науковців, які виконують фундаментальні й клінічні дослідження, та лікарів, залучених у клінічну практику [1]. Такий формат давав змогу читачам ознайомлюватися з актуальними медичними проблемами, новими методами профілактики, діагностики та лікування різних хворіб. Понад століття традиції тематики видання були збережені. Сьогодні, коли інші видавці засновують тематичні журнали, часопис *Медичні науки* залишається вірним своєму історичному мультидисциплінарному спрямуванню. Ми щиро раді можливості представити історичні віхи розвитку головного національного наукового медичного медіа ресурсу України, що впродовж 125 років є форумом для медичної громади світу (Таб. 1).

Підтвердженням визнання міжнародними партнерами наших здобутків впродовж багатовікової історії є індексування часопису *Медичні науки* наукометричними бібліографічними базами Copernicus, DOAJ, Google Scholar і від 2021 року – Scopus. У час підготовки до святкування 150-річчя заснування НТШ і 125-річчя заснування часопису

Рисунок 1. Обкладинка номера часопису № 1 за 2023 рік. Колаж 125 років інновацій (©Іван Дзісь, 2023) до 125-річного ювілею *Медичні науки*

Introduction

February 2023 marked the 125th anniversary of the foundation of the Medical Commission of the Shevchenko Scientific Society's journal *Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Sciences (Medical Sciences, ISSN 2708-8634; eISSN 2708-8642)*, as a continuation of the publications "Medical Collection/Medizinische Sammelchrift" and "Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Collection. Medicine and Biology. New Series." Today, *Medical Sciences* is one of Ukraine's most important scientific and practical journals on fundamental and clinical medical sciences (Fig. 1).

"This book is the first collection of purely medical works written in the Russian-Ukrainian language... because we had good will and we put in a lot of work," with these words, Dr Eugen Ozarkevych, the founder and editor, released the first issue of the first Ukrainian medical and scientific journal in Lviv.

The journal was founded to promulgate knowledge in various fields of medicine, create Ukrainian medical terminology, and unite

scientists conducting fundamental and clinical research and doctors involved in clinical practice [1]. This format allowed readers to review current medical problems and new methods to prevent, diagnose and treat various diseases. The traditions of the publication's topics have been preserved for over a century. At a time when publishers are establishing thematic journals, *Medical Sciences* abides by its historic multidisciplinary course. We are sincerely happy to have an opportunity to present the historical milestones of the development of the leading national scientific medical media resource in Ukraine, a forum for the global medical community for 125 years. (Table 1).

Recognition of our achievements by our international partners is confirmed by the *Medical Sciences* journal being indexed by the scientometric bibliographic databases of Copernicus, Directory of Open Access Journals (DOAJ), Google Scholar, and since 2021 – Scopus. When preparing for the celebration of the 150th anniversary of the Shevchenko Scientific Society and the 125th anniversary of the Journal, the Editorial Board implemented the #ourorigin (#нашівитоки) project. For

Figure 1. Cover page of *Medical Sciences*, 2023: 1(71) with collage *125 years of innovation*, (©Ivan Dzis, 2023) dedicated to the 125th anniversary of *Medical Sciences*

Таблиця 1

**Головні редактори видання Медичні науки, у тім числі кількість публікацій
згідно з архівом часопису до грудня 2022 року**

Головний редактор	Роки	Кількість публікацій
Євген Озаркевич	1898–1902	36
Роман Осійчук	1954-1955; 1957-1961	н/д
Ярослав Воевідка	1956–1957	н/д
Тома Лапичак	1962-1966	н/д
Павло Джуль	1967-2003	н/д
Ярослав Ганіткевич	1991–1998	43
Юрій Гаврилюк	1999	9
Ірина Даценко	2000-2008	206
Анна Рудницька	2009	68
Зиновія Служинська	2009-2012	294
Леся Матешук-Вацеба	2013-2014	137
Оксана Заячківська	2015-2022	492 (*133 у 2018-2022)

н/д – немає доступу; *індексування в Scopus, доступ <https://www.scopus.com/sourceid/21101050072> від 12 квітня 2023 року.

су Редакційна колегія реалізувала проєкт #нашівитоки. Вперше через Web надано вільний доступ науковцям і лікарям світу мережу до історії розвитку медичної науки та її наукової спадщини – золотого фонду, що є національним надбанням України [2]. У вільному доступі он-лайн *Медичні науки* читають у 155 країнах світу [3].

Заснування

За ініціативою Олександра Барвінського, Олександра Кониського та Володимира Антоновича 1892 року прийняли новий Статут і Товариство ім. Шевченка реорганізували в наукову інституцію – Наукове товариство ім. Шевченка. Працювало три секції НТШ: історично-філософська, філологічна, математично-природничо-лікарська. У 1898 році з ініціативи д-ра Євгена Озаркевича у складі Математично-природничо-лікарської секції НТШ засновано Лікарську комісію НТШ – першу організацію українських лікарів-науковців. Перше засідання ЛК НТШ відбулося 15 лютого 1898 року в канцелярії НТШ. На ньому були присутні – д-ри Євген Озаркевич, Щасний Сельський, Софія Морачевська, Василь Гукевич та студенти-медики Ярослав Грушкевич, Орест Дзерович, Олександр Грабовський, Тадей Гриневич, Гриць Гарматій. Головою обрали Щасного Сельського, Євгена Озаркевича – містоголовою, а Ярослава Грушкевича – писарем комісії. Лікарська комісія НТШ, створена в період Австро-Угорської імперії, була пер-

шою науковою організацією лікарів-українців, що представляла вільну наукову думку на українських землях. Тридцятисемирічний д-р Євген Озаркевич (1861-1916), випускник медичного факультету Віденського університету (тепер Австрія), тодішній голова лікарської комісії НТШ, став ініціатором організації власного наукового журналу. Євген Озаркевич – лікар «усіх лікарських наук», як записано в його дипломі, високоерудований клініцист, науковець з широким колом зацікавлення [4]. Перший том «Лікарського збірника» (*Лікарський збірник*) вийшов у Львові 1898 року як окремий випуск Збірника математично-природничо-лікарської секції НТШ. Його автори: Іван Горбачевський, Євген Озаркевич, Осип Дакура, Мар'ян Долинський, Щасний Сельський, Євген Кобринський, Михайло Кос. Заснування *Лікарського збірника* у Львові було мотивовано відсутністю українських медичних журналів взагалі. Новостворений часопис (Рис. 2) став важливою подією у Львові [5].

Львів – особливе і важливе місто для Євгена Озаркевича хоча б тому, що тут він провів половину свого життя: завершив ґрунтовну гімназійну освіту, насолодився ранньою юністю, а в зрілості – реалізував свій лікарський, науковий та організаційний талант. На протигагу прогресивної добре розвинутої медицини Європи та її високоорганізованих європейських професійних лікарських товариств, у тодішній Галичині не було

Table 1

Editors-in-Chief of the *Medical Sciences* journal, including the number of publications according to the journal archive until December 2022

Editor-in-Chief	Years	Number of publications
Eugen Ozarkevych	1898–1902	36
Roman Osinchuk	1954–1955; 1957–1961	U/A
Yaroslav Vojevidka	1956–1957	U/A
Toma Lapychak	1962–1966	U/A
Pavlo Djul	1967–2003	U/A
Yaroslav Hanitkevych	1991–1998	43
Yurij Havryluk	1999	9
Iryna Datsenko	2000–2008	206
Anna Rudnytska	2009	68
Zinoviya Slujunska	2009–2012	294
Lesya Mateshuk-Vatseba	2013–2014	137
Oksana Zayachkivska	2015–2022	492 (*133 in 2018–2022)

U/A – unavailable; *indexed by Scopus. Accessed at <https://www.scopus.com/sourceid/21101050072> on April 12, 2023.

the first time, scientists and doctors worldwide were granted free web access to the history of medical science development and its scientific heritage – the gold fund, Ukraine’s national property [2]. *Medical Sciences* journal has been publicly accessible in 155 world countries [3].

Foundation

In 1892, Oleksandr Barvynskyi, Oleksandr Konyskyi, and Volodymyr Antonovych initiated the adoption of a new Charter, and the Shevchenko Society was reorganized into a scientific institution – the Shevchenko Scientific Society. Society was functioning in three sections: historical-philosophical, philological, and mathematical-natural-medical. In 1898, Dr Eugen Ozarkevych initiated the creation of the first organization of Ukrainian doctors-scientists within the Mathematical-Natural-Medical Section of the Shevchenko Scientific Society – the Medical Commission of the Shevchenko Scientific Society (MC SSS). The first meeting of the MC SSS was held on February 15, 1898, in the Shevchenko Scientific Society’s office. It was attended by doctors Eugen Ozarkevych, Shchasnyi Selskyi, Sofiia Morachevska, Vasyl Hukevych, and medical students Yaroslav Hrushkevych, Orest Dzerovych, Oleksandr Hrabovskyi, Tadei Hrynevych, and Hryts Harmatii. Shchasnyi Selskyi was elected the Chair, Eugen Ozarkevych – the mayor, and Yaroslav Hrushkevych – the Commis-

sion’s secretary. The Medical Commission of the Shevchenko Scientific Society, set up during the Austro-Hungarian Empire, was the first scientific organization of Ukrainian doctors representing free scientific thought on Ukrainian lands. 37-year-old Dr Eugen Ozarkevych (1861–1916), a graduate of the Medical Faculty of the University of Vienna (now Austria), then the MC SSS Chair, initiated the foundation of their own scientific journal. Eugen Ozarkevych is a doctor of “all medical sciences,” as specified in his diploma, a brilliant clinician, and a scientist with a wide range of interests [4]. The first volume of the *Medical Collection* was published in Lviv in 1898 as a separate issue of the Compendium of the Mathematical-Natural-Medical Section of the Shevchenko Scientific Society. Its authors were Ivan Horbachevskyi, Eugen Ozarkevych, Osyp Dakura, Marian Dolynskyi, Shchasnyi Selskyi, Yevhen Kobrynskyi, and Mykhailo Kos. The foundation of the *Medical Collection* in Lviv was motivated by the lack of Ukrainian medical journals in general. The newly created journal (Fig. 2) was an important event in Lviv [5].

Lviv was a special and important city for Eugen Ozarkevych, not least because it was where he spent half of his life. There, he completed his gymnasium (high school) education, enjoyed his early youth, and fulfilled his medical, scientific and organizational talent in adulthood. Contrary to the progressive

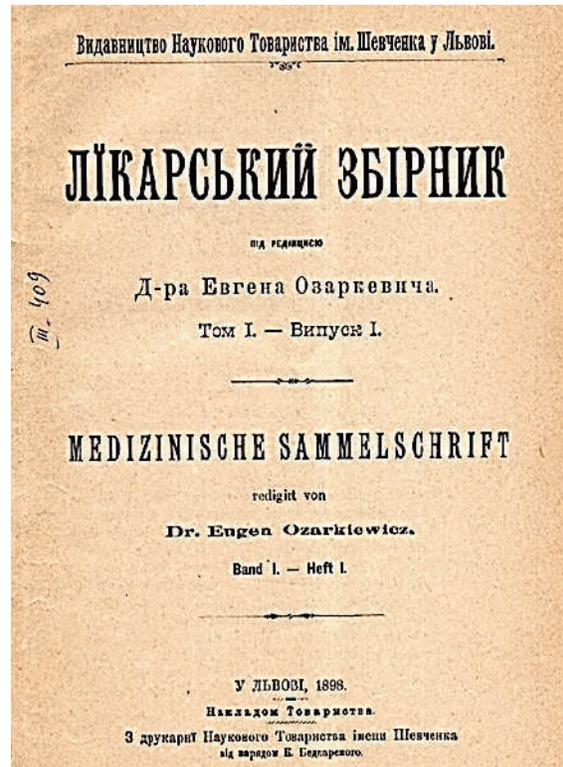

Рисунок 2. Перший випуск журналу як окремий випуск від Збірника математично-природничо-лікарської секції НТШ, датований 1898 роком за редакцією д-ра Є. Озаркевича. Висвітлено теми: загальний метод добування нуклеїнного кvasу з органів (проф. Іван Горбачевський, Прага); вплив температури на осмотичне тиснене еритроцитів (д-р Софія Морачевська, Львів); досліді з новою лімфою (Tuberculin TR) Роберта Коха: імунізація, серотерапія (д-р Осип Дакура, Відень); методи при досліді над переменою матерії (д-р Євген Озаркевич, Львів); методи лікування hypertrophia prostatae (д-р Теофіль Гвоздецький); опубліковано праці з Варшави, Мюнхена, Берліна та Нью-Йорку; представлено медичну термінологію у вигляді мінісловника (д-р Яків Невестюк) (збережено аутентичку мови оригіналу)

української наукової медичної літератури і термінології, а українська медична громада – розпорошена. Тому створення часопису стало визначальним кроком длягуртування одностудців, презентації наукової думки та практичних напрацювань українських лікарів і вчених світу. Розуміючи важливість для лікарів безперервного навчання впродовж усієї діяльності, д-р Є. Озаркевич прагнув згуртувати українську наукову та медичну громаду, створити ресурс для поширення нових медичних знань, здобутків вчених і лікарів серед наукової і медичної громади України та світу. Започаткування видання першого українського науково-практичного часопису сприяло формуванню фахової української медичної термінології з 1898 року [1]. У часописі публікували матеріали досліджень, спостережень українських науковців і лікарів, які ділились здобутками фундаментальних досліджень, досвідом практичної клінічної роботи.

Крім того, д-р Озаркевич розпочав вперше друкувати українською стислі повідомлення про новітні досягнення тогочасної медицини світу (Рис. 3). Результатом спільної копіткої праці стала поява шести перших випусків часопису впродовж 1898-1904 років.

Львів як культурний і духовний центр Галичини, попри те, що перебував у складі Австро-Угорщини чи Польщі, не втрачав свою українську ідентичність, тут народжувалися і плекалися кращі традиції української медичної науки. За сьогоднішнім визнанням світової медичної громади дійсний член НТШ д-р Євген Озаркевич – фундатор української медичної науки і практичної медицини, прекрасний організатор, громадсько-політичний діяч не лише Галичини, а й України. Його лікарський і редакторський талант був детермінований соціумом Буковини і Галичини, вихованням у високоінтелігентній українській родині, освітою в

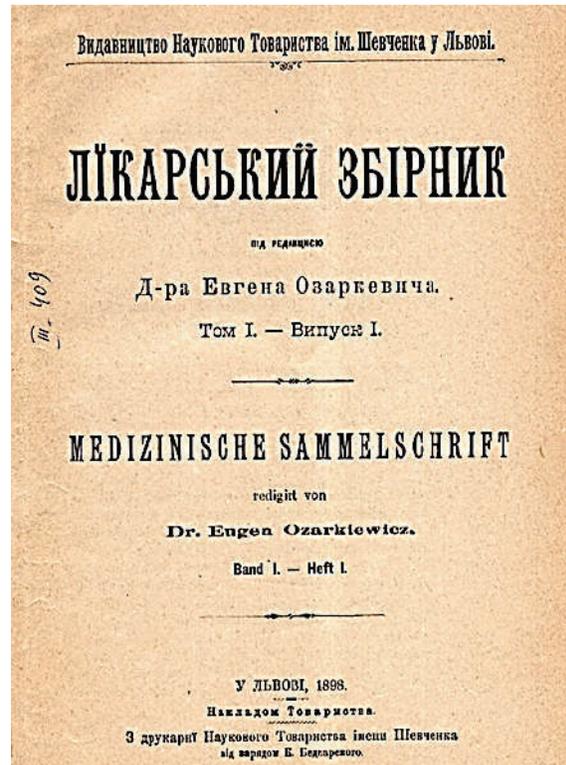
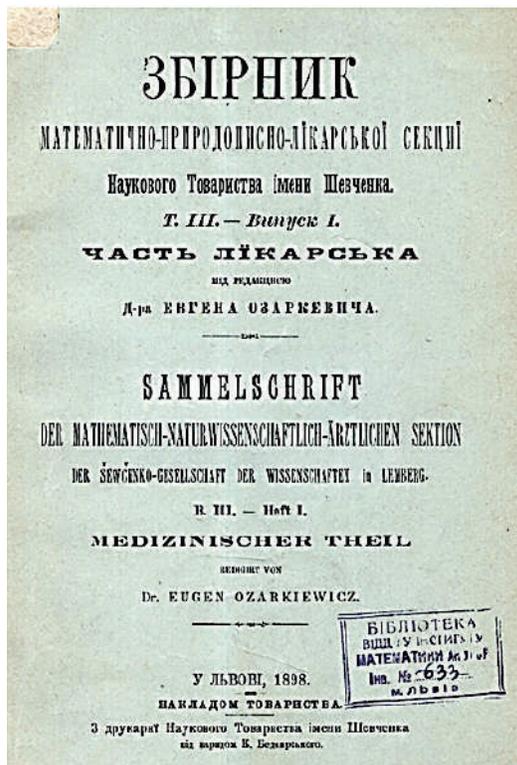

Figure 2. The first issue of the journal, as a separate issue of the Compendium of the Mathematical-Natural-Medical Section of the Shevchenko Scientific Society, dated 1898, was edited by Dr E. Ozarkevych and covered the following topics: the general method of extracting nucleic acid from organs (Professor Ivan Horbachevskiy, Prague); the effect of fever on the osmotic pressure of erythrocytes (Dr Sofiia Morachevska, Lviv); Robert Koch's experiments with new lymph (Tuberculin TR): immunization, serotherapy (Dr Osyp Dakura, Vienna); methods used during experiments with matter transformation (Dr Eugen Ozarkevych, Lviv); methods for treating prostate hypertrophy (Dr Teofil Hvozdetzkyi). Additionally, works from Warsaw, Munich, Berlin and New York were published in it, and medical terminology was presented as a mini vocabulary (Dr Yakiv Nevestiuk)

well-developed European medicine and its highly organized European professional medical societies, Ukrainian medical literature and terminology were missing in Galicia, while the Ukrainian medical community was scattered. Therefore, creating a journal creation was a decisive step for gathering like-minded people and presenting scientific opinion and practical achievements of Ukrainian doctors and global scientists. Understanding the importance of continuous medical education, Dr E. Ozarkevych sought to unite the Ukrainian scientific and medical communities and create a resource for disseminating the latest medical knowledge and achievements of scientists and doctors among the Ukrainian and global scientific and medical community. The first Ukrainian scientific and practical journal has been contributing to shaping professional Ukrainian medical terminology since 1898 [1]. The journal published materials of

research and observations of Ukrainian scientists and doctors, who shared the accomplishments of fundamental research and the experience from practical clinical activities.

Furthermore, for the first time, Dr Ozarkevych started publishing concise messages in Ukrainian about contemporary global medicine's latest attainments (Fig. 3). This meticulous joint work resulted in the first six journal issues appearing in 1898–1904.

Despite being part of Austria-Hungary (pre WWI) or Poland (interwar years), Lviv, as Galicia's cultural and spiritual center, did not lose its Ukrainian identity; the best traditions of Ukrainian medical science were born and cherished here. The contemporary world medical community recognizes Dr Eugen Ozarkevych, a member of the Shevchenko Scientific Society, as the founder of Ukrainian

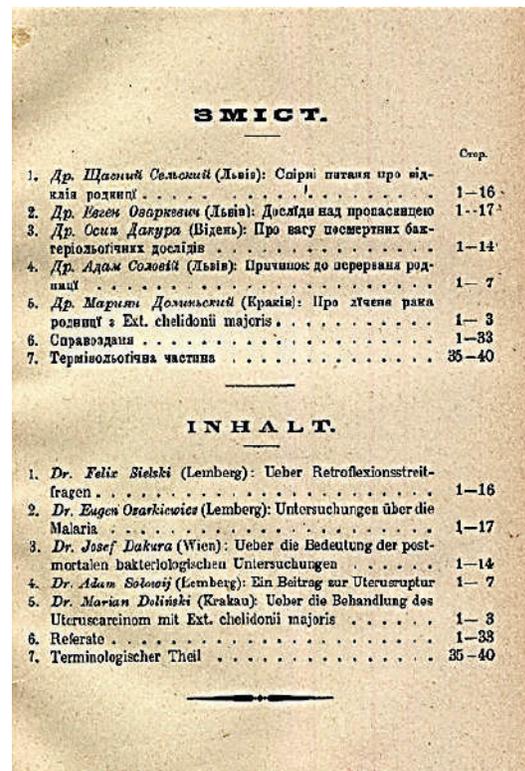
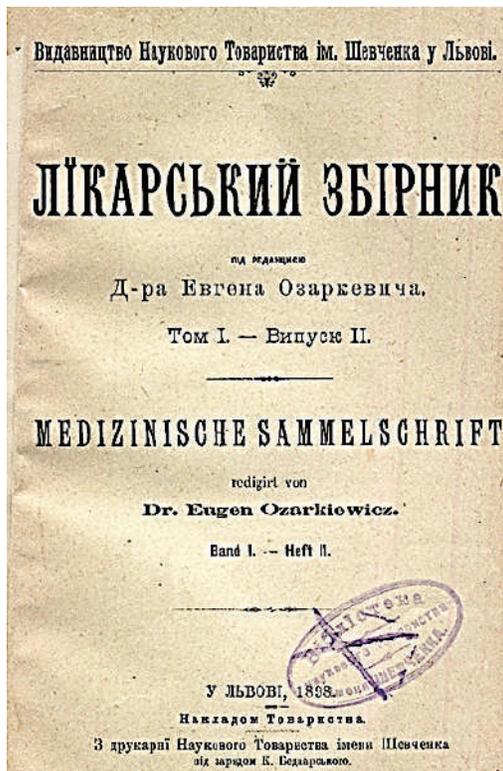

Рисунок 3. За редакцією засновника часопису д-ра Євгена Озаркевича у другому випуску часопису висвітлено теми: Ueber Retroflexionsstreitfragen / Спiрні питання про відклин родниці (д-р Щасний Сельський, Львів), Untersuchungen über die Malaria / Дослiди над пропасницею (д-р Євген Озаркевич, Львів), Ueber die Bedeutung der postmortalen bakteriologischen Untersuchungen / Про вагу посмертних бактеріологічних дослiдiв (д-р Остап Дакура зі шпиталю Вiльгельмiни Вiдень-Оттакрiн) Ein Beitrag zur Uterusruptur / Причинок до перерваня родниці (д-р Адам Соловiй, Львiв), Ueber die Behandlung des Uteruscarinom mit Ext. chelidonii majoris / Про лiчене рака родниці з Ext. chelidonii majoris (д-р Марiян Долинський, Кракiв). Опублiковано переклад наукових праць з нiмецької мови про гонококову iнфекцiю, туберкульоз, пароксизмальну гемоглобiнурiю, операцiю з приводу «горба на спинi» (мовою автора), застосуваня формальдегiду у стоматологiї, лiкуваня виразки шлунку; наприкинцi представлено термiнологiчний витяг (аутентику мови оригiналу збережено). Том III. – Випуск II часопису Лiкарського збiрника побачив свiт у 1901 роцi

українських чернівецькій і львівській гімназіях, на медичному факультеті Віденського університету, клінічною практикою у віденських професорів, правилами академічної етики та редакційної незалежності.

Новостворений часопис розповсюджували не лише в Галичині, а й на Наддніпрянщині та в сусідніх державах, де працювали українські лікарі. Особливість редакторської роботи д-ра Озаркевича – вміння гуртувати не лише видатних вчених чи висококваліфікованих лікарів, а й залучати до роботи студентів медиків і молодих лікарів, які продовжили його справу. Редакційна робота д-ра Озаркевича є прикладом подвижницької та жертвовної праці для українського суспільства у формуванні візії української науки та медицини, необхідних

атрибутів будь-якої прогресивної спільноти у світі [6].

Незалежно від історичних обставин, зміни геополітичної мапи світу, воєн, депортацій чи еміграції учні та однодумці Євгена Озаркевича продовжили існування та розвиток часопису (Рис. 4, Таб. 1).

З 2018 року високий професійний рівень видання та його важливість для сучасної медичної науки підтвердила Державна вища атестаційна комісія МОН України (05.07.2018), зареєструвавши у категорії «Б», а від 2022 року (06.06.2022) – у категорії «А» переліку періодичних наукових фахових видань. *Медичні науки* – національне надбання України, яке визнано між-

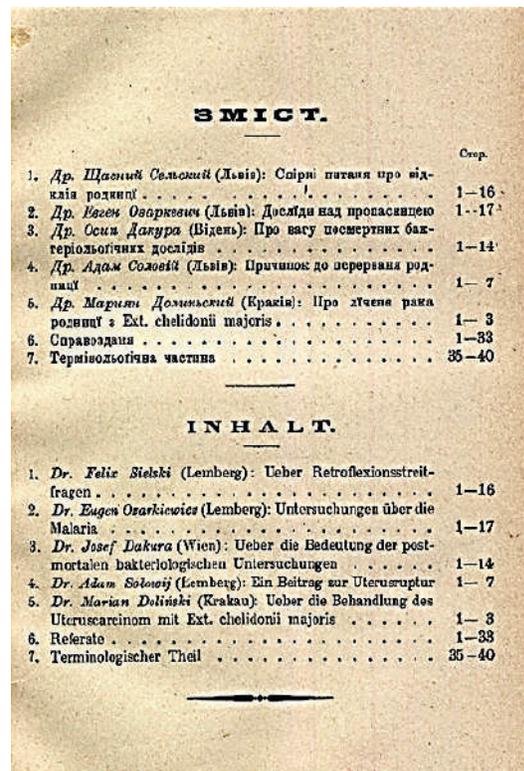
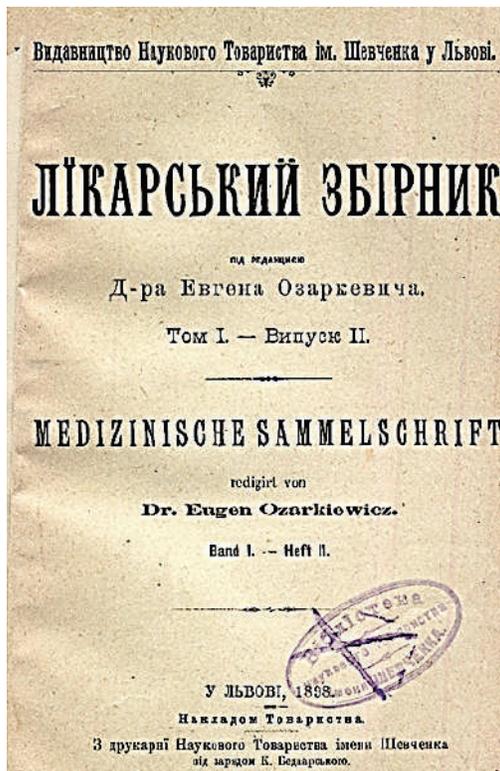

Figure 3. Under the editorship of Dr Eugen Ozarkevych, journal founder, the second issue of the journal covered the following topics: Ueber Retroflexionsstreitfragen / Controversial Issues of Retroverted Uterus (Dr Shchasnyi Selskyi, Lviv), Untersuchungen über die Malaria / Experiments on Malarial Fever (Dr Eugen Ozarkevych, Lviv), Ueber die Bedeutung der postmortalen bakteriologischen Untersuchungen / On the Importance of Postmortem Bacteriological Experiments (Dr Ostap Dakura from Wilhelmina Hospital in Vienna-Ottakring) Ein Beitrag zur Uterusruptur / Causes of Uterus Rupture (Dr Adam Solovii, Lviv), Ueber die Behandlung des Uteruscarcinom mit Ext. chelidonii majoris / On the Treatment of Uterus Cancer Using Ext. Chelidonii Majoris (Dr. Marian Dolynskyi, Krakow). Scientific works on gonococcal infection, tuberculosis, paroxysmal hemoglobinuria, surgeries for back hump, use of formaldehyde in dentistry, and treatment of stomach ulcers were translated from German and published, with an extract of terms added in the end. Volume III. – Issue II of the *Medical Collection* was published in 1901

medical science and practical medicine, an excellent organizer, and a public and political figure in Galicia and across Ukraine. His medical and editorial talent was determined by the society of Bukovyna and Galicia, his upbringing in a highly educated Ukrainian family, education in Ukrainian Chernivtsi and Lviv grammar schools and at the Medical Faculty of the University of Vienna, clinical practice with Viennese professors, rules of academic ethics, and editorial independence. The newly created journal was being distributed in Galicia, the Dnieper region and even in the neighboring states where Ukrainian doctors worked. Dr Ozarkevych's editorial work was characterized by his ability to gather not only outstanding scientists or highly qualified doctors but also medical students and young doctors who continued his work in

subsequent years. Dr Ozarkevych's editorial work presents an example of ascetic and sacrificial work for the sake of Ukrainian society in shaping the vision of Ukrainian science and medicine, which are the required attributes of any progressive world community [6]. Regardless of historical circumstances, changes in the world's geopolitical map, wars, deportations, or emigration, Eugen Ozarkevych's students and like-minded people continued the journal's existence and development (Fig. 4, Tab. 1).

In 2018, the State Higher Attestation Commission of the Ministry of Education and Science of Ukraine confirmed the high professional level of the publication and its importance for modern medical science (July 5, 2018), having registered it in the "B" category, and since

Видання лікарської комісії Наукового товариства Шевченка від 1898 р.

Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Медичні науки
Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Sciences

2015 ISSN 1563-3950 2017 Refounded 2020 ISSN 2708-8634, eISSN 2708-8642

Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Лікарський збірник. Медицина і біологія
Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Collection. Medicine and Biology

2009 ISSN 1563-3950

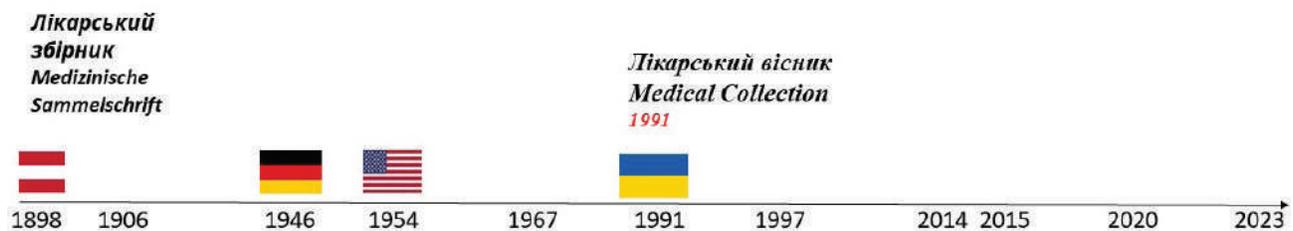

Рисунок 4. Історичні етапи розвитку часопису лікарської комісії НТШ Медичні науки (ISSN 2708–8634; eISSN 2708–8642)

народними партнерами для індексування у наукометричних бібліографічних базах Scopus, Directory of Open Access Journals (DOAJ), Google Scholar.

Релокація

У часи складних історичних обставин і геополітичних змін після Першої та Другої світових війн, між- та повоєнного часу діяльність часопису припинилась. Враховуючи обставини, члени лікарської комісії НТШ практикували таємно. Це гроно творило науково-медичне середовище, до якого в майбутньому приєдналися передові діячі української спільноти, що в еміграції змогли продовжити розвиток української медичної науки та відновити роботу часопису у форматі, який заснував Євген Озаркевич.

У складні повоєнні роки після Другої світової війни професор Василь Плющ (1902-1976), випускник Київського університету [7], у Мюнхені (Німеччина) підтримав ініціативу українських лікарів, у тім числі Романа Осінчука (1902-1991), Ярослава Воевідки (1909-1981), колишніх учнів і колег д-ра Озаркевича, про відновлення наукової діяльності українських лікарів [8]. Однак через трагічні

геополітичні обставини і складність повоєнного життя у світі лише в 1953 році розпочато видання Праці Наукового товариства Шевченка. Математично-природописно-лікарська секція (Нью-Йорк, США) (Рис. 5) і було відновлено видання «Лікарського збірника» у новому форматі як «Лікарський вісник», що став науковим виданням новоствореної громадської організації Українського медичного товариства Північної Америки (Ukrainian Medical Association of North America, UMANA).

Справу українського науково-практичного часопису Євгена Озаркевича продовжила редакційна рада, яка складалась з новоприбулих медиків українців-емігрантів. У 1954-1955 і 1957-1961, 1966 роках було підготовано щорічні випуски за редакцією д-ра Романа Осінчука, який студіював медицину в Українському Таємному Університеті у Львові, закінчив медичний факультет Львівського університету (Рис. 6).

Д-р Осінчук сприяв відродженню наукової діяльності лікарів і медиків, ініціював створення вперше на американському континенті спілки українських лікарів, президентом якої він був у 1950-1955 роках. Го-

Timeline of *Medical Commission of Shevchenko Scientific Societies* journals since 1898

Figure 4. Historical stages of the development of the MC SSS's journal (ISSN 2708–8634; eISSN 2708–8642)

2022 (June 6, 2022) – in the “A” category of the list of scientific periodicals.

Relocation

The journal's activities were suspended in times of complicated historical circumstances and geopolitical changes after World War I, the interwar period, World War II and the post war years. Given these historical circumstances, MC SSS members practiced in secret. This group arranged a scientific and medical environment, which was later joined by leading figures of the Ukrainian community, who managed to continue the development of Ukrainian medical science in emigration and restored the journal's functioning in the format founded by Eugen Ozarkevych.

During the difficult post-war years after World War II, Professor Vasyl Pliushch (1902–1976), a graduate of Kyiv University [7], supported the initiative of Ukrainian doctors in Munich (Germany), including Roman Osinchuk (1902–1991), Yaroslav Vojevidka (1909–1981), former students and colleagues of Dr Ozarkevych, which concerned the revival of the scientific activities of Ukrainian doctors [8]. However, due to tragic geopolitical circumstances and the complexity of post-war life in the world, the publication of

the *Proceedings of Shevchenko Scientific Society. Section Mathematics, Natural Sciences and Medicine (New York, USA)* resumed in the USA only in 1953 (Fig. 5), and *Medical Collection* publishing as *Medical Bulletin*. It became a scientific publication of the newly created public organization of the Ukrainian Medical Association of North America (UMANA).

The editorial board, consisting of newly-arrived Ukrainian emigrant doctors, continued the work of Eugen Ozarkevych's scientific and practical journal. In 1954–1955 and 1957–1961, 1966, annual issues were prepared under the editorship of Dr Roman Osinchuk, who studied medicine at the Secret Ukrainian University in Lviv and graduated from the Medical Faculty of Lviv University (Fig. 6).

Dr Osinchuk contributed to the revival of the scientific activity of doctors and medical professionals and initiated the creation of the first union of Ukrainian doctors on the American continent, where he was the president in 1950–1955. The main idea of the self-sacrificing work of the Shevchenko Scientific Society's active member, Dr R. Osinchuk, consisted in uniting the Ukrainian community in the USA to

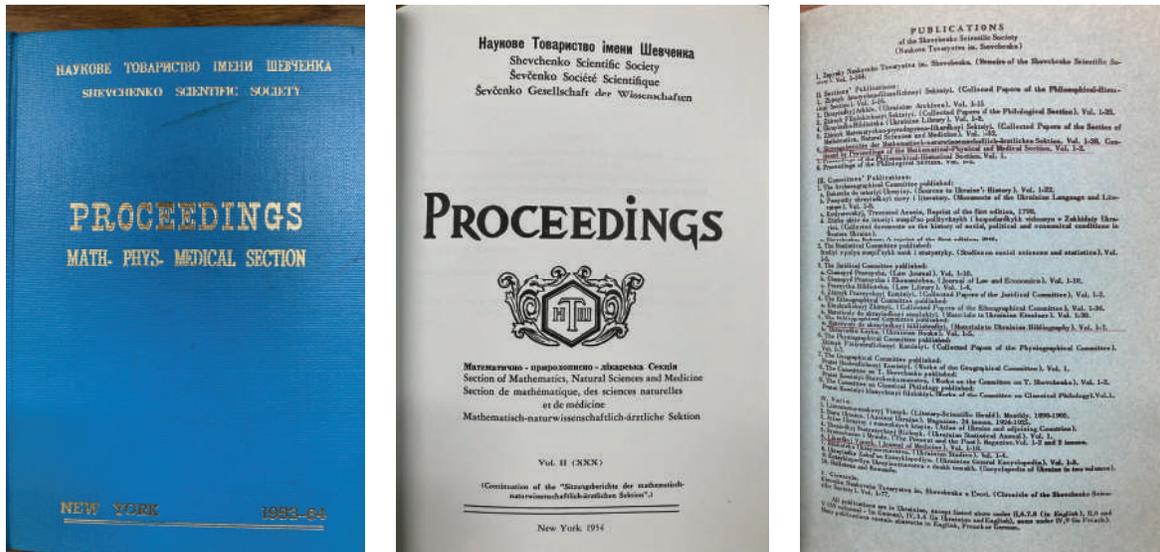

Рисунок 5. Обкладинка Праці Наукового товариства Шевченка.
Математично-природописно-лікарська секція (Нью-Йорк, США) 1953-1964 рр.

Рисунок 6. Д-р Роман Осінчук (в першому ряду) та д-р
Ахіль Хрептовський (в другому ряду) під час установчих
зборів Українського медичного товариства Північної
Америци, Чикаго, 1954 рік

ловна ідея жертвовної праці дійсного члена НТШ, д-ра Р. Осінчука полягала у гуртуванні української громади в США для розвитку української науки та представлення її світу [9]. Роман Осінчук присвятив все своє життя ідентифікації українського народу як

рівного іншим у міжнародній спільноті та наближення незалежності України як держави. Новостворене видання, яке слідувало традиціям часопису *Лікарського збірника*, публікувало праці авторів в українській та англійській версіях, збільшуючи аудиторію читачів, оскільки після Другої світової війни англійська як *lingua franca* стала інструментом наукового спілкування у світі. Послідовники продовжили випуск часопису: у 1956-1957 – д-р Ярослав Воевідка, 1962-1965 – д-р Тома Лапичак (1914-1975) [10], випускник студій медицини Краківського університету (1938), у 1967-2003 – д-р Павло Джуль (1921-2015), випускник студій медицини Львівського, Грацького та Інсбруцького університетів [11].

Потрібно віддати шану активному послідовнику ідей д-ра Р. Осінчука, багатолітньому лідеру української медичної громади д-ру Ахілю Хрептовському (1920-1998), який навчався медицини у Віденському, Інсбруцькому та Мюнхенському університетах (1941-1948), захистив докторську дисертацію «Діагностика аневризми внутрішньої сонної артерії» (Мюнхен, 1949). У подальшому іммігрував до США, де нострифікував диплом, завершив інтернатуру та спеціалізацію, провадив лікарську практику до 1988 року [12]. Активний член Українського медичного товариства Північної Америки д-р Хрептовський (Рис. 6) став ініціатором об'єд-

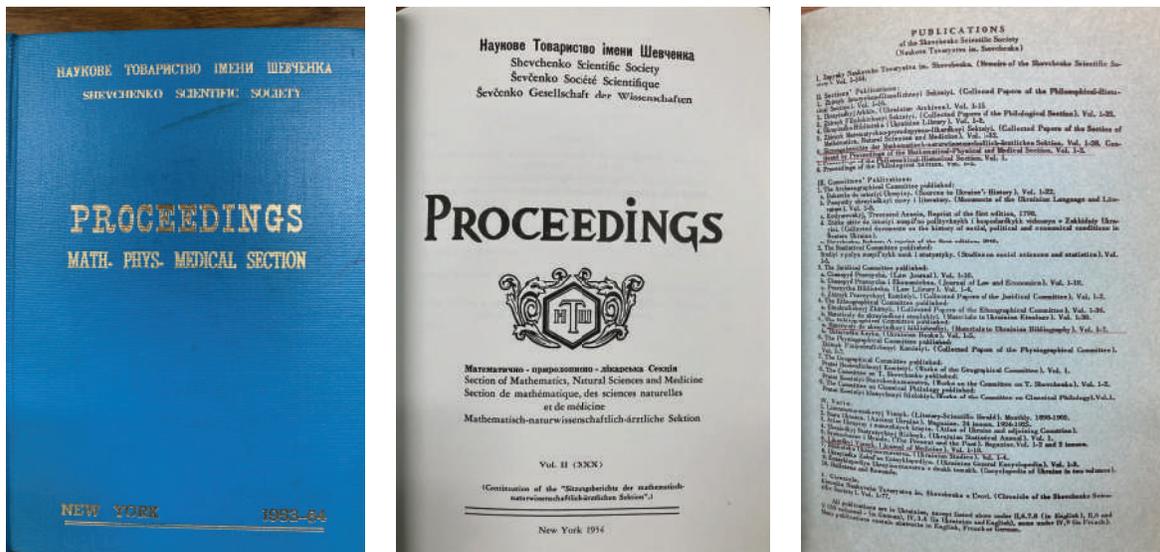

Figure 5. Cover pages of the *Proceedings of Shevchenko Scientific Society. Section Mathematics, Natural Sciences and Medicine (New York, USA)* from 1953–1964

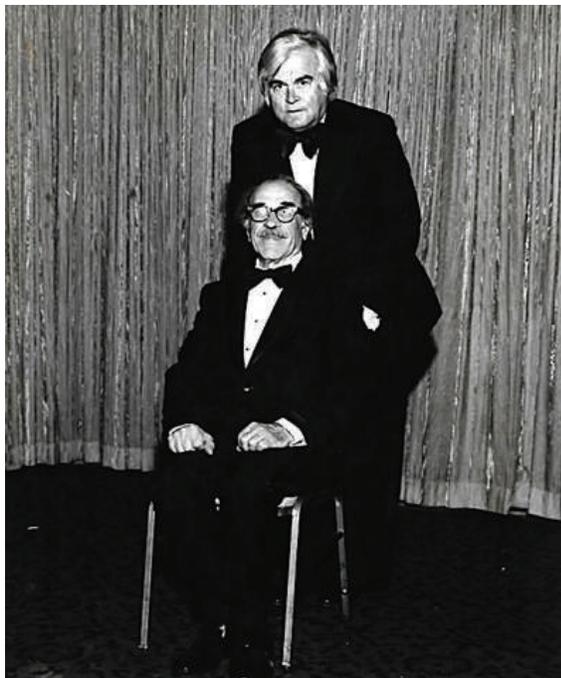

Figure 6. Dr Roman Osinchuk (in the 1st row) and Dr Achilles Chreptowsky (in the 2nd row) during the founding meeting of the Ukrainian Medical Association of North America (UMANA), Chicago, 1954

develop and present Ukrainian science to the world [9]. Roman Osinchuk devoted his entire life to the Ukrainian people's identity as equal to others in the international community and an approximation of Ukraine's independence as a state. The newly created publication, which

followed the traditions of the *Medical Collection* journal, published the authors' works in Ukrainian and English, hence expanding the readership many times because after World War II, English, as a *lingua franca*, became a tool of scientific communication worldwide. Followers continued publishing the journal: Dr Yaroslav Vojevidka in 1956–1957, Dr Toma Lapychak (1914–1975) [10], a graduate of medical studies at the University of Kraków (1938) in 1962–1965, Dr Pavlo Dzul (1921–2015), a graduate of medical studies at the Lviv, Graz and Innsbruck Universities in 1967–2003 [11].

Tribute should be paid to Dr Achilles Chreptowsky (1920–1998), an active follower of Dr R. Osinchuk's ideas and long-time leader of the Ukrainian medical community, who studied medicine at the Universities of Vienna, Innsbruck, and Munich (1941–1948) and defended his doctoral thesis on the topic "Diagnosis of Internal Carotid Artery Aneurysm" (Munich, 1949). Later, he immigrated to the USA, where he nostrified his diploma, completed his internship and specialization, and practiced medicine until 1988 [12]. As an active member of the Ukrainian Medical Association of North America (UMANA), Dr Chreptowsky (Fig. 6) initiated the unification of Ukrainian medical communities around the world and established contacts with Ukrainian doctors in the Soviet Union, organized the first meetings, congresses and the first four Congresses of the World Federation of

нання українських медичних громад світу та налагодив контакти з українськими лікарями в тодішньому Радянському Союзі, організував перші зібрання, з'їзди і перші чотири Конгреси Світової Федерації Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ) [13]. Здавалось, що неможливо провести III Конгрес СФУЛТ в радянські часи у 1990 роках (Київ-Львів), але завдяки лідерським здібностям і таланту д-ра Хрептовського це стало можливим.

Передові погляди, турбота про Україну та жертвна праця д-ра А. Хрептовського допомогла відновити видавничу наукову діяльність Лікарської комісії НТШ у час розпаду Радянського Союзу (Рис. 7).

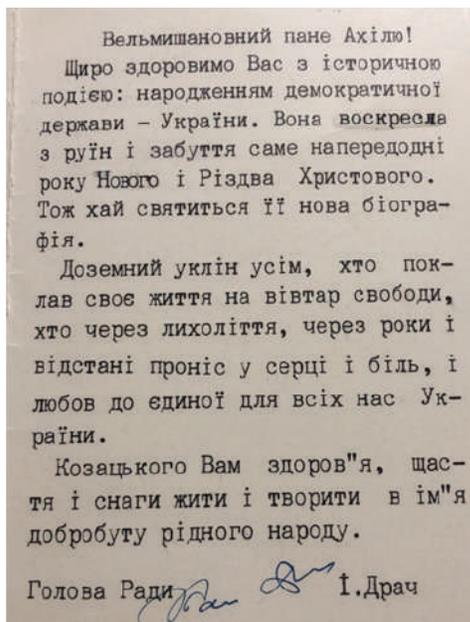

Рисунок 7. Лист подяки д-ру Ахілю Хрептовському від голови Народного Руху за перебудову України (1989-1992) Івана Драча (1936-2018), Київ, 1991 рік

Після проведення з'їзду СФУЛТ (Київ-Львів, 1990), гуртування свідомої української медичної громади і відстоювання національної символіки, української мови, здобутків українських лікарів та науковців стало передумовою для появи першого числа «Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Лікарський збірник. Медицина і біологія. Нова серія» (Лікарський збірник), Т. I (1991) [14]. Редакційна колегія у складі дійсного члена НТШ, професора, д-ра Ярослава Ганіткевича (голова) (1929

року народження), випускника Львівського державного медичного інституту (тепер Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького МОЗ України, ЛНМУ) [15], професора, д-ра Михайла Дубового (1908-1995), випускника медичного факультету Львівського університету [16], дійсного члена НТШ, випускника Празького університету, професора, д-ра Михайла Подільчака (1919-1999) [17] та дійсного члена НТШ, доцента, д-ра Анни Рудницької (1924-2018), випускниці медичного факультету ЛНМУ [18] мала на меті продовжити тяглість традицій видання лікарської комісії НТШ, заснованого Євгеном Озаркевичем, гідно представити ім'я української медичної науки світу (Рис. 8).

Незалежна Україна

Хоча перший випуск часопису *Праці наукового товариства ім. Шевченка. Лікарський збірник. Медицина і біологія. Нова серія* побачив світ у 1991 році, його наступне число вийшло пізніше. У 1994 році Лікарська комісія НТШ у Львові, Українське лікарське товариство Північної Америки, Павло Пундій підготували *Українські лікарі. Бібліографічний довідник. Книга 1. Львів-Чикаго* (головний редактор: Ярослав Ганіткевич). За редакцією першого голови відновленої лікарської комісії НТШ (1989-1998) проф. Ярослава Ганіткевича у 1996 році вийшло наступне число *Лікарського збірника* (Рис. 9). У цьому ж році побачило світ видання НТШ у Львові, Українського лікарського товариства Північної Америки, СФУЛТ і Павла Пундія *Українські лікарі. Бібліографічний довідник. Книга 2. Львів-Чикаго* (головний редактор: Ярослав Ганіткевич). Часопис став джерелом для становлення української медичної науки, впровадження медичної фахової термінології, віддзеркалював вільне спілкування української медичної громади та сприяв важливості української ідентифікації.

Дійсний член НТШ, академік НАМН України, проф. Михайло Павловський (1930-2013), випускник ЛНМУ, тісно співпрацював з Редакційною колегією часопису *Праці наукового товариства ім. Шевченка. Лікарський збірник. Медицина і біологія. Нова серія* [19]. Редактором VI тому цього часопису у 1999 році був проф., д-р Юрій Гаврилук (1960-2000), випускник ЛНМУ [20].

Ukrainian Medical Associations WFUMA [13]. It seemed impossible to hold the III WFUMA Congress in Soviet times in 1990 (Kyiv and Lviv), but it became possible with Dr Chreptowsky's leadership skills and talent.

Dr A. Chreptowsky's advanced views, concern for Ukraine and self-sacrificing work helped restore the scientific publishing activity of the MC SSS during the collapse of the Soviet Union (Fig. 7).

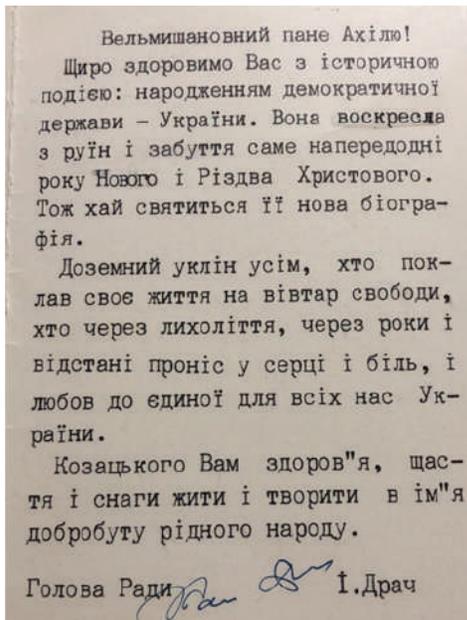

Figure 7. A letter of gratitude to Dr Achilles Chreptowsky from Ivan Drach (1936–2018), head of the People's Movement for the Reconstruction of Ukraine (1989–1992), Kyiv, 1991

After the WFUMA congress (Kyiv and Lviv, 1990), the grouping of the conscious Ukrainian medical community and the assertion of national symbols, the Ukrainian language, and the accomplishments of Ukrainian doctors and scientists became a prerequisite for the appearance of the first issue of the Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. *Medical Collection. Medicine and Biology. New series (Medical Collection)*, Vol. I (1991) [14]. The editorial board consisting of a full member of the Shevchenko Scientific Society, Professor Dr Yaroslav Hanitkevych (Chair) (born in 1929), a graduate of Lviv State Medical Institute (now Lviv Danylo Halytsky National Medical University of the Ministry of Health of Ukraine, LNMU) [15]; Professor Dr

Mykhailo Dubovyi (1908–1995), a graduate of the Medical Faculty of Lviv University [16]; full member of the Shevchenko Scientific Society, a graduate of the University of Prague; Professor Dr Mykhailo Podilchak (1919–1999) [17]; and a full member of the Shevchenko Scientific Society, Associate Professor, Dr Anna Rudnytska (1924–2018), a graduate of the Faculty of Medicine of LNMU [18], aimed to continue the tradition of the publication of the MC SSS, founded by Eugen Ozarkevych and to worthily present the name of Ukrainian medical science to the world (Fig. 8).

Independent Ukraine

Although the first issue of the journal *Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Collection. Medicine and Biology. New Series* was published in 1991, its next issue was released later. In 1994, the Medical Commission of the Shevchenko Scientific Society in Lviv, the Ukrainian Medical Association of North America, and Pavlo Pundii prepared the *Ukrainian Doctors. Bibliographic Reference. Book 1. Lviv – Chicago* (Editor-in-Chief: Yaroslav Hanitkevych). The next issue of the *Medical Collection* was published in 1996 under the editorship of Professor Yaroslav Hanitkevych, the first chair of the restored Shevchenko Scientific Society's Medical Commission (1989–1998) (Fig.9). In the same year, the publication of the Shevchenko Scientific Society in Lviv, the Ukrainian Medical Association of North America, WFUMA, and Pavlo Pundii – *Ukrainian Doctors. Bibliographic Reference. Book 2. Lviv – Chicago* – was published (Editor-in-Chief: Yaroslav Hanitkevych). The journal became a source for the shaping of Ukrainian medical science, the introduction of professional medical terminology, reflected free communication of the Ukrainian medical community and contributed to the importance of Ukrainian identity.

An active member of the Shevchenko Scientific Society, academician of the National Academy of Sciences of Ukraine, and a graduate of LNMU, Professor Mykhailo Pavlovskyi (1930–2013) worked closely with the Editorial Board of the Journal *Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Collection. Medicine and Biology. New Series* [19]. Volume VI of this journal was edited in 1999 by Professor Dr Yuriy Havryluk (1960–2000), a graduate of Lviv National Medical University [20].

Головні редактори часопису лікарської комісії НТШ

Рисунок 8. Головні редактори часопису лікарської комісії НТШ за 125 років з дня його заснування

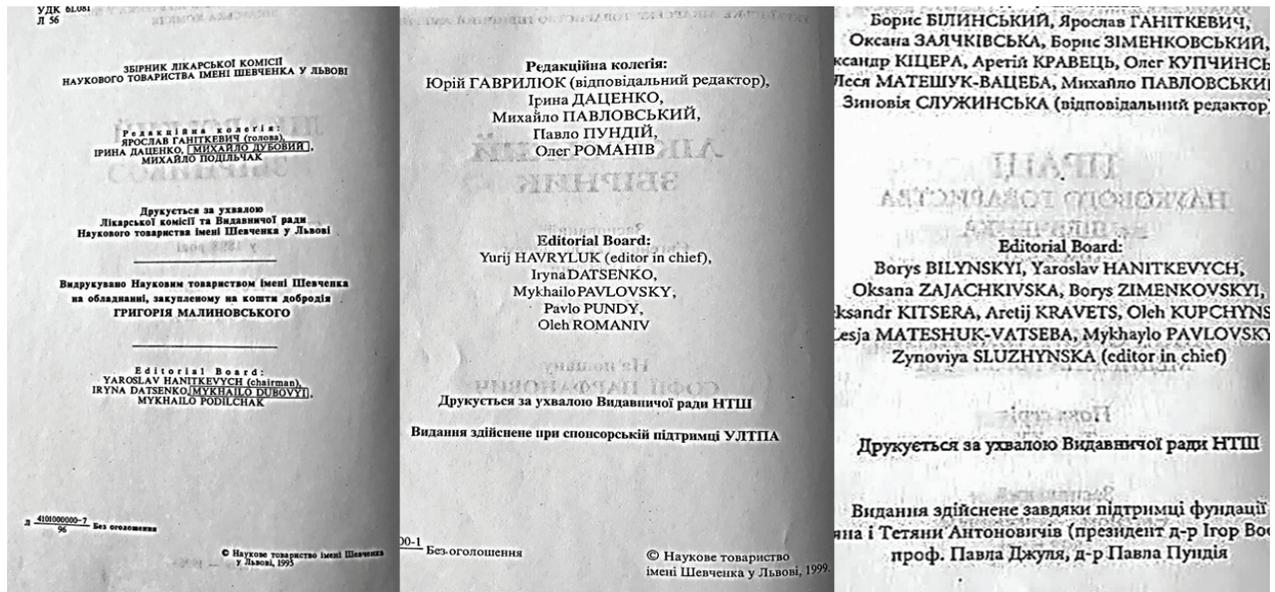

Рисунок 9. Склад редакційних рад видання Лікарської комісії НТШ у 1995 р. (ліворуч), 1999 р. (у центрі) та 2014 р. (праворуч)

В 2003 році світ побачив VII том часопису (Львів-Чикаго), присвячений 80-літтю від дня народження дійсного члена НТШ д-ра Павла Пундія, головним редактором якого була Ірина Даценко. З 2004 року головним редактором часопису стала дійсний член НТШ, голова Лікарської комісії НТШ (2000-2006), проф., д-р. мед. наук Ірина Даценко (1925-2006),

випускниця ЛНМУ [21, 22]. За редакцією проф. Ірини Даценко вийшли числа часопису, які інформували читачів про історію української медичної науки, результати наукових досліджень українських науковців-медиків.

Від 2006 року головою ЛК НТШ був дійсний член НТШ, проф., д-р мед. наук Яре-

Editors of Journal of the Medical Commission of Shevchenko Scientific Society

Figure 8. Editors-in-Chief of the MC SSS's journal for 125 years since its foundation

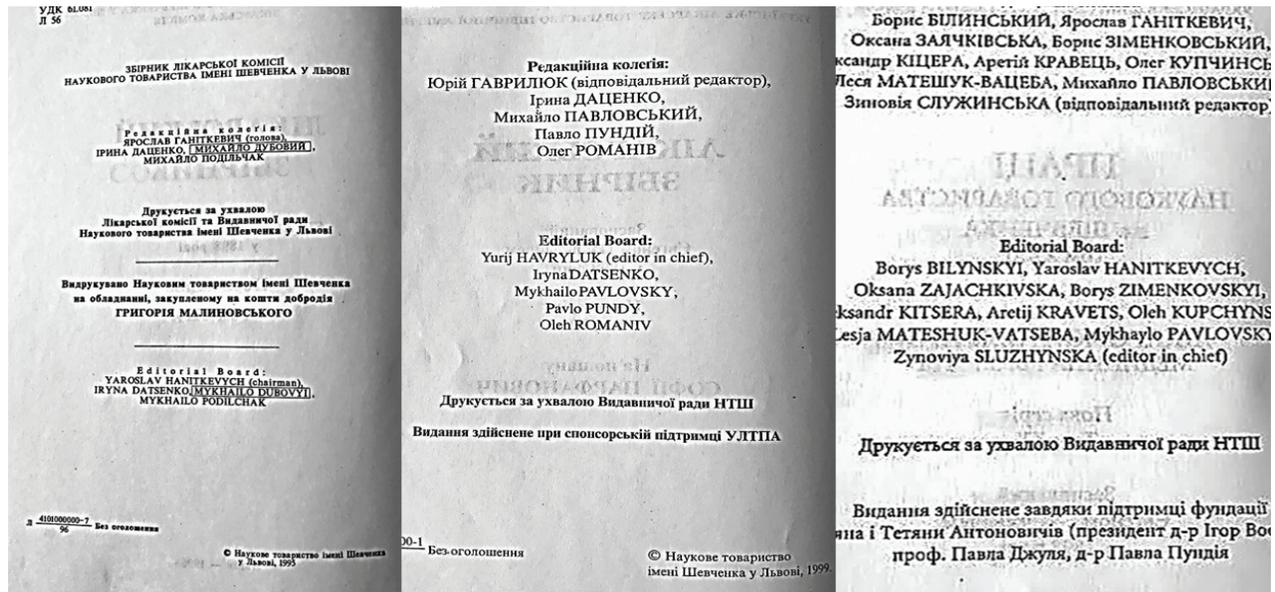

Figure 9. The composition of Editorial Boards in 1995 (left), 1999 (center) and 2014 (right)

In 2003, Volume VII of the journal (Lviv – Chicago) was published under the editorship of Yurij Havryluk, which was dedicated to the 80th anniversary of an active member of the Shevchenko Scientific Society, Dr Pavlo Pundii. In 2004, Professor MD Iryna Datsenko (1925–2006), an active member of the Shevchenko Scientific Society, Chair of

the MC SSS (2000–2006), and a graduate of LNMU, became the journal's Editor-in-Chief. [21, 22]. Under Professor Iryna Datsenko's editorship, journal issues informed readers about the history of Ukrainian medical science and the results of scientific research by Ukrainian medical scientists.

ма Томашевський (1929 року народження), випускник Львівського медичного інституту (ЛНМУ). XVI том часопису *Лікарський збірник* побачив світ у 2009 році, відповідальним редактором цього тому стала дійсний член НТШ, доцент Анна Рудницька. Видання часопису в перші роки незалежності України відбулося за підтримки фундації Григорія Малиновського, Омеляна і Тетяни Антоновичів (президент – д-р Ігор Воевідка), Українського медичного товариства Північної Америки, дійсного члена НТШ, проф. Павла Джуля з родиною і дійсного члена НТШ, д-ра Павла Пундія з родиною, добродійних пожертв членів лікарської комісії НТШ, добродія Василя Пишного з Дніпропетровська.

У 2009 році головою ЛК НТШ стала дійсний член НТШ, доц. Зиновія Служинська (1936 року народження), випускниця біологічного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка (нині – Львівський національний університет імені Івана Франка) [23]. Зиновія Служинська була відповідальним редактором XVII – XXI томів часопису *«Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Лікарський збірник. Медицина і біологія. Нова серія»*. До складу редакційної колегії зазначених томів часопису входили – Борис Білинський, Ярослав Ганіткевич, Оксана Заячківська, Борис Зіменковський, Олександр Кіцера, Аретій Кравець, Олег Купчинський, Леся Матешук-Вацеба, Михайло Павловський. Важливою складовою редакційної роботи Зиновії Служинської стало друкування матеріалів, присвячених історичним постатям української медицини, фундаментальним і клінічним дослідженням. XXI том присвячений 140-річчю Наукового товариства ім. Шевченка, його видання стало можливим завдяки підтримці фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів (Президент Фонду – д-р Ігор Воевідка), проф. Павла Джуля, д-ра Павла Пундія. У зазначених томах часопису, крім наукових розвідок, присвячених історії розвитку медицини в Україні, оглядів літератури й оригінальних досліджень, цікавими рубриками були також «Вітання та ювілеї», «Повідомлення, хроніка, листування».

Головою Лікарської комісії НТШ у 2013-2014 роках була дійсний член НТШ, проф., д-р мед. наук, заслужений професор ЛНМУ Леся Матешук-Вацеба (1957 року народження),

випускниця ЛНМУ [24]. За її редакцією світ побачили XXII – XXV томи часопису *Праці наукового товариства ім. Шевченка. Лікарський збірник. Медицина і біологія. Нова серія*. До складу Редакційної колегії входили – Борис Білинський, Ярослав Ганіткевич, Іван Гут, Ольга Джура, Оксана Заячківська, Борис Зіменковський, Олександр Кіцера, Олег Купчинський, Зиновія Служинська, Олександра Служинська. Традиційно XXII-XXV томи часопису містять оглядові статті, оригінальні статті та рецензії. Важливими були про відзначення 140-річного ювілею Наукового товариства ім. Шевченка. У XXII томі часопису вперше введено рубрику «Лекції» та опубліковано лекцію «Клінічна анатомія Бернського університету». XXIV том присвячений 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка. Зазначені томи часопису вийшли завдяки підтримці д-ра Ігоря Воевідки, президента фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів (США), добродія Василя Пишного з Дніпра та членів Лікарської комісії НТШ. Особливістю роботи редакційної ради та лікарської комісії за головування проф. Матешук-Вацеби стало запровадження підготовки повідомлень про найважливіші форуми, організовані лікарською комісією НТШ, традиційної щорічної «Шевченкіани медика» та спільних засідань зі студентською та науковою молоддю, а також підготовка до кожної публікації англomовного реферату, що збільшило зацікавлення медичною наукою студентів, аспірантів і молодих лікарів. У 2014 році вперше XXV том часопису увійшов до міжнародної наукометричної бібліографічної бази індексування Index Copernicus. Це була перша спроба записати ім'я українського науково-практичного часопису у світі світової медицини.

З 2015 року часопис *Праці наукового товариства ім. Шевченка. Лікарський збірник. Медицина і біологія. Нова серія* за рішенням Президії НТШ змінив назву на «Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Медичні науки» (*Медичні науки*). Головним редактором цього видання з 2015 до 2022 року була дійсний член НТШ, проф., д-р Оксана Заячківська (1960 року народження), випускниця ЛНМУ, голова лікарської комісії НТШ у 2015-2019 роках [25]. За її редакції підготовано шістьнадцять томів часопису *Медичні науки* у новому форматі відповідно

In 2006, Professor MD Yarema Tomashevskiy (born in 1929), an active member of the Shevchenko Scientific Society and a Lviv Medical University graduate, became the MC SSS Chair. Volume XVI of the journal *Medical Collection* was published in 2009, with Anna Rudnytska, an active member of the Shevchenko Scientific Society, as the Editor-in-Chief of this volume. The journal was published in the first years of Ukraine's independence with the support from Hryhorii Malinovskyi, Omelian and Tetiana Antonovych Foundation (President – Dr Ihor Vojevidka), the Ukrainian Medical Association of North America, an active member of the Shevchenko Scientific Society Professor Pavlo Djul and his family, and an active member of the Shevchenko Scientific Society Dr Pavlo Pundii and his family, charitable donations from members of the MC SSS, and Mr Vasyl Pyshnyi from Dnipro.

In 2009, Associate Professor Zinoviya Slujunska (born in 1936), a graduate of the Faculty of Biology of Lviv Ivan Franko State University (now Lviv Ivan Franko National University), became the Chair of the MC SSS [23]. Zinoviya Slujunska was the Editor-in-Chief of Volumes XVII–XXI of the journal *Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Collection. Medicine and Biology. New Series*. The editorial board of specified journal volumes included Borys Bilynskyi, Yaroslav Hanitkevych, Oksana Zayachkivska, Borys Zimenkovskiy, Oleksandr Kitsera, Aretii Kravets, Oleh Kupchynskiy, Lesya Mateshuk-Vatseba, Mykhailo Pavlovskiy. The publication of materials dedicated to historical figures of Ukrainian medicine and fundamental and clinical research was an essential component of Zinoviya Slujunska's editorial work. Volume XXI was dedicated to the 140th anniversary of the Shevchenko Scientific Society. It was published with support from Omelian and Tetiana Antonovych Foundation (President of the Foundation – Dr Ihor Vojevidka), Professor Pavlo Djul, and Dr Pavlo Pundii. In the indicated journal volumes, in addition to scientific research devoted to the history of medicine development in Ukraine, literature reviews and original studies, other interesting sections included "Greetings and Anniversaries", "Messages, Chronicles, Correspondence."

An active member of the Shevchenko Scientific Society, Professor, MD, Honored Professor of LNMU Lesya Mateshuk-Vatseba (born in 1957),

a graduate of Lviv State Medical Institute (now Danylo Halytskyi LNMU) was the Chair of the MC SSS [24] in 2013–2014. Under her editorship, volumes XXII – XXV of the "Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Collection. Medicine and Biology. New Series" were published. The Editorial Board included Borys Bilynskyi, Yaroslav Hanitkevych, Ivan Hut, Olha Dzhura, Oksana Zayachkivska, Borys Zimenkovskiy, Oleksandr Kitsera, Oleh Kupchynskiy, Zinoviya Slujunska, Oleksandra Sluzhynska. Traditionally, volumes XXII–XXV of the journal contained review articles, original articles and reviews. Articles about the celebration of the 140th anniversary of the Shevchenko Scientific Society were important. In volume XXII of the journal, the section "Lectures" was first introduced, and the lecture "Clinical Anatomy of the University of Bern" was published. Volume XXIV was dedicated to Taras Shevchenko's 200th anniversary. These volumes of the journal were published with support from Dr Ihor Vojevidka, President of the Omelian and Tetiana Antonovych Foundation (USA), Mister Vasyl Pyshnyi from Dnipro, and members of the MC SSS. The work of the Editorial Board and the Medical Commission chaired by Professor Mateshuk-Vatseba was characterized by the introduction of announcements of the most important forums organized by the Shevchenko Scientific Society's Medical Commission, the traditional annual "Doctor's Shevchenkiana" and joint meetings with students and young scientists, as well as the preparation for each publication of an English-language essay, which boosted interest in medical science among students, postgraduates, and young doctors. In 2014, volume XXV of the journal was included in the international scientometric indexing bibliographic database Index Copernicus for the first time. It was the first attempt to record the name of the Ukrainian scientific and practical journal in global medicine.

In 2015, the journal *Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Collection. Medicine and Biology. New Series* changed its name to "Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Sciences" (*Medical Sciences*). In 2015–2022, Professor Dr Oksana Zayachkivska (born in 1960), an active member of the Shevchenko Scientific Society, a graduate of LNMU, and Chair of the MC SSS in 2015–2019, was

до уніфікованих міжнародних правил і стандартів наукового редагування, розпочато індексування в Scopus, впроваджено нові рубрики часопису: Актуально, Короткі повідомлення, Клінічні настанови та ін., а також відеостатті, в яких наукові результати представлені також візуальними медіа [26]. Важливим аспектом роботи редакційної ради та лікарської комісії від 2015 р. стала командна робота з орієнтацією на спільний результат, найвищим пріоритетом – промоція здобутків українських вчених у світі.

У час глобальної цифрової революції

Завдяки активній позиції членів лікарської комісії НТШ і розумінню необхідності швидкого доступу до наукових медичних даних та інформації, що стосується охорони здоров'я, у 2016 році було створено власний веб-сайт лікарської комісії НТШ. Членами редакційної колегії часопису в 2015-2019 роках були – Дарій Бідюк, Роман Дутка, Борис Зіменковський, Юрій Іванів, Олександр Кіцера, Юліан Кияк, Василь Ковалишин, Зоряна Масна, Леся Матешук-Вацеба, Ігор Трутяк, Олександр Фільц, Наталя Суходольська, Уляна Підвальна. Враховуючи важливість активної інформаційної політики у час гібридної інформаційної війни, на цій платформі було розташовано веб-сторінку часопису *Медичні науки*. Це дало змогу збільшити кількість читачів часопису, які отримали вільний доступ до он-лайн статей *Медичні науки*. До розгляду почали приймати статті українською або англійською мовами, у Редакційну колегію запросили відомих вчених світу, запровадили стандарти рецензування статей, етичні принципи публікаційної політики, які співзвучні з засадами академічної доброчесності в Україні й інших країнах світу.

Починаючи з 2016 року, розпочато індексування усіх статей у реєстраційному агентстві CrossRef з присудженням цифрових ідентифікаторів DOI кожній статті DOI: 10.25040/ntsh. З 2017 року видавцями та співзасновниками часопису *Медичні науки* стали ЛНМУ та Західний науковий центр НАН України і МОН України. Завдяки старанням дійсного члена НТШ, академіка НАМН України, заслуженого професора ЛНМУ Бориса Зіменковського видання стало технічно досконалим з численними кольоровими ілюстраціями [27]. Естетич-

ного значення та актуального змісту набули обкладинки кожного числа, дизайн яких створювали члени Редакційної ради, – канд. мед. наук, д-р Іван Дзись і доцент, д-р Уляна Підвальна. Вони відображають актуальні проблеми змісту числа часопису. Наприклад, обкладинка № 1 за 2020 рік рефлектує зміст номеру, присвяченого глобальній медичній проблемі: розповсюдженню нової важкої хвороби COVID-19 (*Пандемія потребує синергії*, ©Іван Дзись) [28], № 2 за 2020 рік – важливості пошуку нових діагностичних і профілактично-лікувальних стратегій (*Життя, ідея, інновації*, ©Уляна Підвальна (ідея)) [29], № 1, 2022 - героїчному протистоянню українського народу в повномасштабній війні країни терориста (*Слава Україні! Ми переможемо всіх ворогів: від паразитів до людей*, ©Іван Дзись) [30], № 2, 2022 – медичним проблемам воєнних наслідків і вірі в Перемогу України в 2023 році (*Світло переможе темряву*, ©Іван Дзись) [31]. На обкладинці ювілейного номера часопису (№ 1 за 2023 рік) колаж до 125-річного ювілею *Медичні науки (125 років інновацій)*, ©Іван Дзись). Видання часопису відбувається завдяки добродійним внескам членів НТШ, фінансуванню ЛНМУ, грантам UMANA та ініціативі SUES (Support to Ukrainian editorial staff).

З 2017 року за ініціативи членів Редакційної ради часопису проф. Оксаною Заячківською, проф. Василем Лончиною (1950 року народження), що студіював медицину в Університеті Чикаго, професора програми Фулбрайт (2016-2017) та Українського католицького університету [32] та канд. біол. наук Надією Купиняк (1986 року народження) започатковано проєкт *Science Medicine Arts Research Translational Lviv International Opportunity Network – SMART LION* (в дослівному перекладі з англійської «РОЗУМНИЙ ЛЕВ»). Мета такого проєкту – поєднати лекції, майстер-класи від відомих експертів, лідерів думок і світової медицини з оприлюдненням досліджень молодих українських вчених, лікарів і студентів медиків у форматі щорічних міжнародних науково-практичних симпозіумів. За підтримки ЛНМУ, м. Львова (мер – Андрій Садовий) та Львівського конференц-бюро проведено шість симпозіумів на актуальні проблеми медицини. Звіти про їхню роботу, пленарні

the publication's Editor-in-Chief [25]. Under her editorship, sixteen volumes of the journal *Medical Sciences* were prepared in a new format in compliance with the unified international rules and standards of scientific editing, indexing in Scopus started, and new journal sections were introduced, such as "Current News", "Brief Communications", "Clinical Guidelines," others and video articles which scientific findings presented with visual media [26]. Under Professor Zayachkivska's editorship, teamwork focused on joint results became an essential aspect of the activities of the Editorial Board and the Medical Commission, while the promotion of the achievements of Ukrainian scientists worldwide became the priority.

In times of global digital revolution

Due to the active stance of the MC SSS members and the understanding of the need for prompt access to scientific medical data and information related to healthcare, the website of the Medical Commission was created in 2016. In 2015–2019, the Editorial Board of the journal included Dariy Bidiuk, Roman Dutka, Borys Zimenkovskyy, Yurii Ivaniv, Oleksandr Kitsera, Yulian Kyiak, Vasyl Kovalyshyn, Zoriana Masna, Lesya Mateshuk-Vatseba, Ihor Trutiak, Oleksandr Filts, Natalia Sukhodolska, Uliana Pidvalna. Considering the importance of active information policy in the time of hybrid information warfare, the webpage of the *Medical Sciences* journal was hosted on this platform. This allowed increasing the journal audience through free access to *Medical Sciences'* online articles. Articles in Ukrainian or English are now accepted for review, world-renowned scientists were invited to the Editorial Board, and article review standards and ethical principles of the publication policy have been introduced, which are consistent with the principles of academic integrity in Ukraine and other countries of the world.

Since 2016, all articles have been indexed in the registration agency CrossRef with the assignment of digital DOI identifiers to each article (DOI: 10.25040/ntsh). In 2017, Lviv National Medical University and the Western Scientific Center of the National Academy of Sciences of Ukraine and the Ministry of Education and Science of Ukraine became publishers and co-founders of the *Medical Sciences* journal. Thanks to the efforts of Borys Zimenkovskyy,

an active member of the Shevchenko Scientific Society, Academician of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine, and Honored Professor of LNMU, the publication became technically perfect with numerous color illustrations [27]. The covers of each issue, designed by members of the Editorial Board Dr, MD Ivan Dzis and Associate Professor Dr Uliana Pidvalna, have become esthetic and topical. They reflect actual issues of the journal issue's content. For instance, cover No. 1 in 2020 reflects the issue content dedicated to a global medical problem: the spread of the new severe disease COVID-19 (*Pandemic needs synergy*, ©Ivan Dzis) [28], No. 2 in 2020 – the importance of finding new diagnostic, preventive and treatment strategies (*Life, ideas, innovations*, ©Uliana Pidvalna (idea)) [29], No. 1, 2022 – heroic resistance of the Ukrainian people in the full-scale war unleashed by the terrorist state (*Glory to Ukraine! We will defeat all enemies: from parasites to people*, ©Ivan Dzis) [30], No. 2, 2022 – medical problems of war consequences and faith in Ukraine's Victory in 2023 (*Light will defeat darkness*, ©Ivan Dzis) [31]. The cover of the jubilee issue (No. 1 in 2023) featured a collage dedicated to the 125th anniversary of *Medical Sciences* (*125 years of innovation*, ©Ivan Dzis) (Fig.1). The journal is being published with support from charitable contributions of members of the Shevchenko Scientific Society, funding from the National Medical University, UMANA grants and SUES (Support to Ukrainian editorial staff) initiative. In 2017, members of the journal's Editorial Board, Professor Oksana Zayachkivska, Professor Vassyl Lonchyna (born in 1949), who studied medicine at Wayne State University (Detroit), surgical training at Duke and Loyola Universities, a US Fulbright Scholar in Ukraine (2016–2017) and a Visiting Professor in Bioethics at the Ukrainian Catholic University [32], and Nadiya Kupynyak (born in 1986), PhD in Biology, launched the project *Science Medicine Arts Research Translational Lviv International Opportunity Network – SMART LION*. This project aimed to combine lectures and master classes by well-known experts and opinion leaders and world medicine by publishing research by young Ukrainian scientists, doctors and medical students in the format of annual international scientific and practical symposia. With support from LNMU, the city of Lviv (Mayor – Andriy Sadvoyi) and Lviv Conference Bureau, six symposia (2017-2022) on current medical problems

доповіді опубліковано у часописі [33-38], а відео презентацій – на YouTube платформі.

З 2019 року часопис *Медичні науки* розташований на платформі OJS (Open Journal System), яка забезпечує сервіс *Cited-by від Crossref* та підтримує *Initiative for Open Citations*. Це форум для поширення професійної інформації та знань не лише членів Наукового товариства ім. Шевченка, а й вітчизняних і закордонних авторів. Публікація статей з актуальних науково-практичних міждисциплінарних медичних проблем, які присвячені оригінальним дослідженням, огляди наукової літератури з важливих питань та проблем фундаментальних та клінічних медичних наук з власними клінічними випадками, забезпечила часопису індексацію в провідних вітчизняних і міжнародних наукометричних базах: Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Open Ukrainian Citation Index (OUCI), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Google Scholar та ін. У складі редакційної колегії були – Олег Антонишин (Канада), Андрій Базилевич, Ростислав Білий, Володимир Вовк, Оксана Волод (США), Наталія Володько, Наталі Верхноллі (Франція), Вікторія Гаріб (Австрія), Роман Грег (Велика Британія), Іван Гут (Велика Британія), Інес Дреснянцевіч (Хорватія), Радослав Загодзон (Польща), Ентон Куенен (Нідерланди), Мацей Курпіс (Польща), Василь Лончина (США), Владзімеш Маслінські (Польща), Олег Надашкевич, Алла Наконечна (Велика Британія), Тетяна Негрич, Оксана Сулаєва, Сергій Сушельницький (Катар), Тетяна Татарчук, Валентина Чопяк, Андрій Черкас (Німеччина), Джон Уоллес (Канада), Ронні Фасс (США), Нельсон Фернандес (Велика Британія), Андрій Цибульський (Канада), Мирон Цибульський (Канада), Орест Шевчик (Велика Британія), Ярослав Шпарик, Міхаел Яремчук (США), Юрій (Джордж) Ясків (США), Олена Зімба, Христина Джоєва. Підготовка публікацій, присвячених новій хворобі COVID-19 [39-43], інновативним дослідженням у галузі кардіології, кардіохірургії, роботохірургії, біоетики, зміні парадигми наукових досліджень під час пандемії [44-48] сприяла популяризації видання у світі. Активна діяльність дійсного члена НТШ, заслуженого професора ЛНМУ Валентини Чопяк (1956 року народження), голови лікарської комісії

з 2020 року, головного редактора часопису з 2023 року [15], дійсного члена НТШ, проф. Наталії Володько (1959 року народження) та відповідального секретаря часопису доцента Олени Зімби (1980 року народження) сприяла тому, що *Медичні науки* стали провідним часописом України і навчальною платформою для знань про сучасні засади наукового редагування для молодих науковців, лікарів і редакційних команд інших медичних видань [49-54]. Завдяки спільним зусиллям Редакційної ради видання з 2021 року було включено для індексування у міжнародну наукометричну бібліографічну базу Scopus Elsevier. Проіндексовано 133 статті [55].

Перспективи розвитку

Ми щиро вдячні нашим редакторам і рецензентам, які зробили внесок у досягнення мети часопису *Медичні науки*, та нашим авторам за те, що обирають для публікації своїх найкращих досліджень наше видання, і дорогим читачам за постійний інтерес. Незважаючи на повномасштабну війну варварів з північного-сходу на території України, скрутні обставини воєнного часу та відсутність цілодобового енергопостачання, напередодні 125-річного ювілею, видання *Медичні науки* не припинило своєї діяльності. В умовах війни командна робота Редакційної колегії з орієнтацією на спільний результат втримала медійну складову наукового медичного фронту часопису *Медичні науки*. Героїчними зусиллями помічника головного редактора, доцента Анни Бекесевич і менеджера редакції Марії Ляшеник випуск та індексація в міжнародних наукометричних базах числа 2 за 2022 рік відбулася вчасно.

Продовжуючи традиції кількох поколінь українських науковців і лікарів від часу свого заснування, часопис *Медичні науки* залишається лідером серед видань, що мають практичне значення для медичної науки і клінічної роботи, висвітлюючи актуальні проблеми медицини. Сьогодні часопис *Медичні науки* розповсюджує результати досліджень, що ґрунтуються на доказових даних і є цікавим для науковців України, Європи та світу, створюючи нові знання для навчання майбутніх лікарів і вдосконалення лікарів практичної медицини.

were held. Reports on their work and plenary reports were published in the journal [33–38], and video presentations of lectures were posted on YouTube.

Since 2019, the *Medical Sciences* journal has been hosted on the OJS (Open Journal System) platform, which provides *Crossref's Cited-by* service and supports the *Initiative for Open Citations*. This is a forum for disseminating professional information and knowledge not just from members of the Shevchenko Scientific Society but also from national and foreign authors. The publication of articles on current scientific and practical interdisciplinary medical problems dedicated to original research, and reviews of scientific literature on important issues and problems of fundamental and clinical medical sciences with own clinical cases, enabled the journal's indexation in leading national and international scientometric databases: V.I. Vernadskyi National Library of Ukraine, Open Ukrainian Citation Index (OUCI), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Google Scholar, etc. The Editorial Board included Oleh Antonyshyn (Canada), Andrii Bazylevych, Rostyslav Bilyy, Volodymyr Vovk, Oksana Volod (USA), Nataliya Volodko, Nathalie Vergnolle (France), Victoria Garib (Austria), Roman Greg (UK), Ivan Gout (UK), Ines Drenjančević (Croatia), Radoslaw Zagodzdon (Poland), Anton Coenen (Netherlands), Maciej Kurpisz (Poland), Vassyl Lonchyna (USA), Włodzimierz Maslinski (Poland), Oleg Nadashkevich, Alla Nakonechna (UK), Tetyana Nehrych, Oksana Sulaieva, Serhiy Souchelnytskyi (Qatar), Tetiana Tatarчук, Valentyna Chopyak, Andriy Cherkas (Germany), John Wallace (Canada), Ronnie Fass (USA), Nelson Fernandez (UK), Andriy Cybulsky (Canada), Myron Cybulsky (Canada), Orest Shevchyk (UK), Yaroslav Shparyk, Michael Yaremchuk (USA), Yuriy (George) Yaskiv (USA), Olena Zimba, Khrystyna Dzhyoieva. Publications dedicated to the new disease COVID-19 [39–43] and innovative research in cardiology, cardiac surgery, robotic surgery, bioethics, and changing research paradigm during pandemic [44–48] contributed to the popularization of the publication worldwide. Productive efforts of Valentina Chopyak (born in 1956), an active member of the Shevchenko Scientific Society, Honored Professor of LNMU, Chair of the Medical Commission since 2020, journal's Editor-in-Chief since 2023 [15], Pro-

fessor Nataliya Volodko (born in 1959), an active member of the Shevchenko Scientific Society and responsible secretary of the journal, and Associate Professor Olena Zimba (born in 1980) contributed to *Medical Sciences* becoming an educational platform containing knowledge about modern principles of scientific editing for young scientists, doctors and editorial teams of other medical publications [49–55]. With the joint efforts of the Editorial Board, the journal was included for indexing in Scopus Elsevier, the international scientometric bibliographic database, in 2021. Currently, 133 articles have been indexed.

Development prospects

We are deeply grateful to our editors and reviewers who have contributed to the goal of the *Medical Sciences*, to our authors for choosing our journal to publish their best research, and to our dear readers for your continued interest. Despite the full-scale war in Ukraine waged by barbarians from the north-east, the difficult circumstances of wartime and the lack of round-the-clock power supply on the eve of its 125th anniversary, the *Medical Sciences* did not stop its activities. In the conditions of war, the teamwork of the Editorial Board focused on joint outcomes has retained the media component of the scientific medical front of the *Medical Sciences* journal. Through the heroic efforts of Associate Professor Anna Bekesevych, assistant to the Editor-in-Chief, and editorial manager Mariia Liashenyk, issue No. 2 for 2022 was published and indexed in the international scientometric databases on time.

Continuing the traditions of several generations of Ukrainian scientists and doctors, the *Medical Sciences* journal has remained a leader among publications of practical importance for medical science and clinical work by highlighting the current problems in medicine since its foundation. Currently, the *Medical Sciences* journal disseminates evidence-based results and is of interest to scientists from Ukraine, Europe and the world, as it creates new knowledge for training doctors to be and improving practicing doctors.

Since 2022, the Editorial Board has included leading scientists of the international community in the field of medicine from 10 countries of the world ([51](https://mspsss.org.ua/in-</p></div><div data-bbox=)

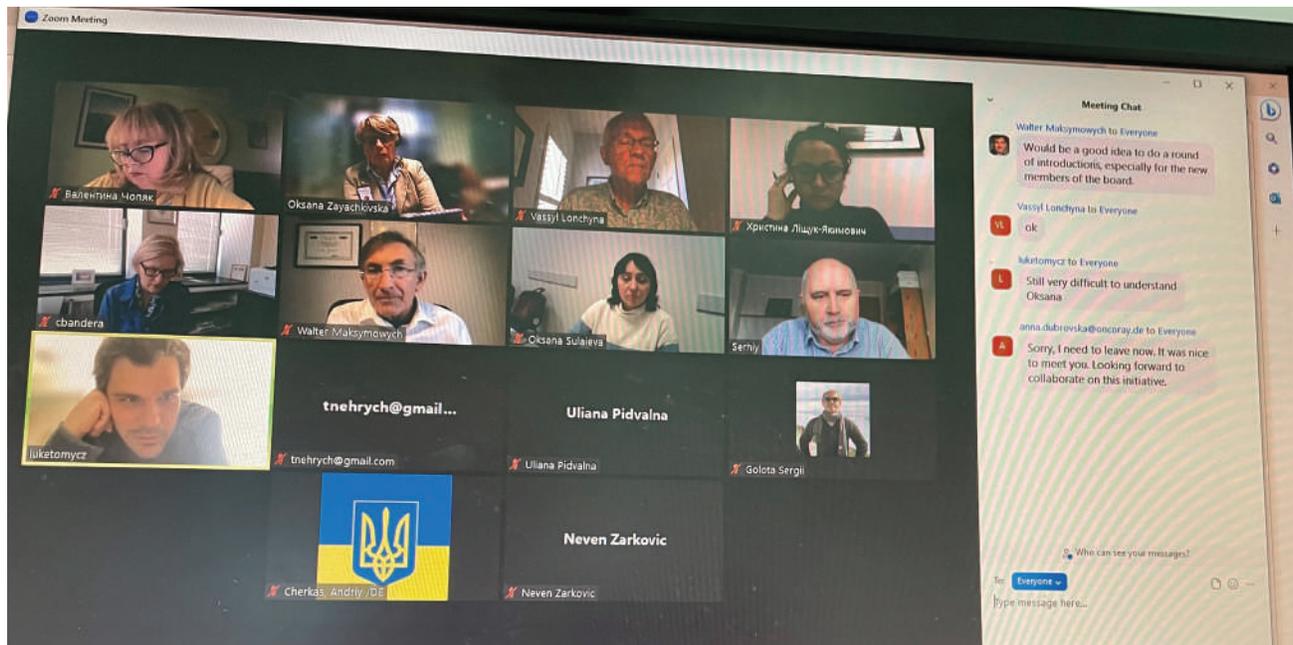

Рисунок 10. Обговорення перспектив розвитку часопису *Медичні науки* під час мережевого дистанційного засідання членів Редакційної колегії часопису, квітень 2023 р.

У 2022 році до складу Редакційної колегії увійшли провідні науковці міжнародної спільноти в галузі медицини з 12 країн світу (<https://mspsss.org.ua/index.php/journal/editorial-stuff>) (Рис. 10). Майбутній розвиток часопису можливий за умов жертвовної та відданої роботи усіх членів Редакційної колегії.

Сьогодні мета нашого часопису має подвійну місію: по-перше, закріпити впевнений і привабливий імідж журналу в Україні та продовжити його розвиток на науковій карті світу; по-друге, згуртувати прогресивні наукові медичні спільноти світу для обміну досвідом і допомоги Україні у час повномасштабної війни.

Ми раді відсвяткувати 125-річний ювілей *Медичні науки* – неймовірну віху в історії розвитку часопису, якісним контентом, продовженням видавничих засад, що ґрунтуються на цінностях академічної доброчесності, на вільному доступі до змісту та рівності у глобальному обміні знаннями задля формування громадянського суспільства та прогресу людства.

У час війни ми сподіваємося, що ви приєднаєтеся до нас у цей винятковий рік святкування і допоможете відзначити 125-ту річницю часопису *Медичні науки* своїми публікаціями з новими ідеями, концепціями та інноваціями задля прогресу медичної науки.

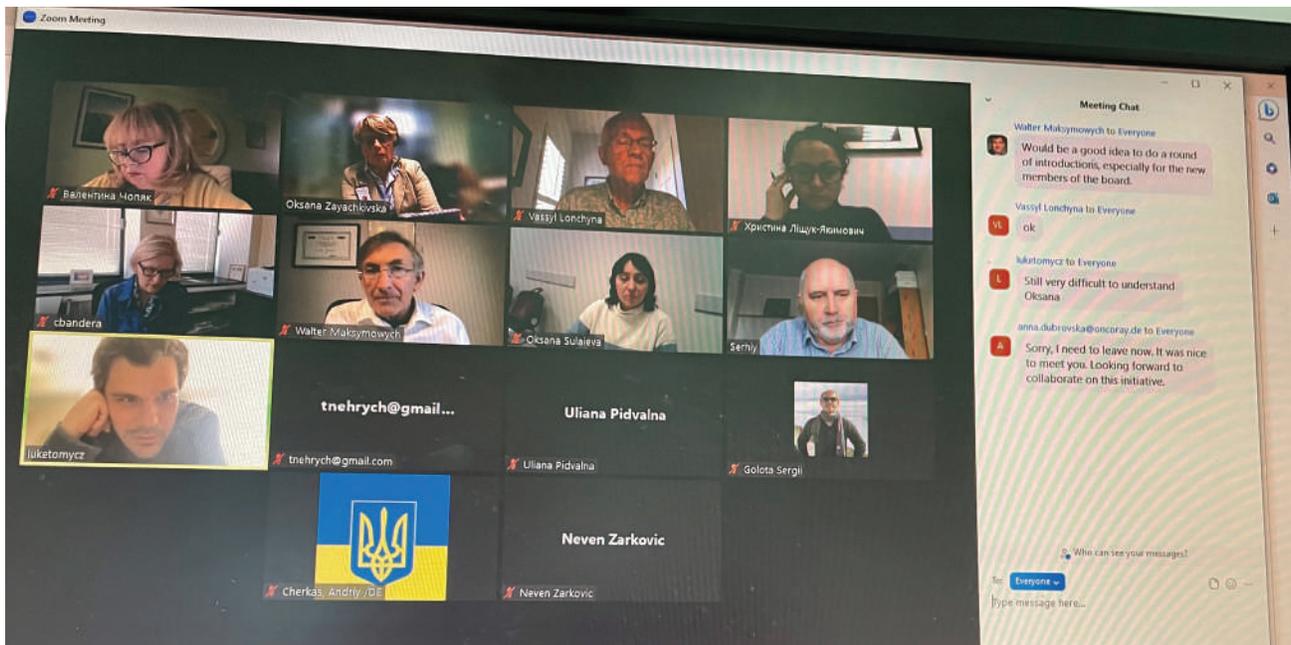

Figure 10. Discussing the prospects for developing the *Medical Sciences* journal during a networking online meeting of members of the journal's Editorial Board, April 2023

dex.php/journal/editorial-stuff) (Fig. 10). The journal's future development is possible with sacrificial and committed work of all members of the Editorial Board.

Today, the journal's goal is twofold: first, to consolidate a confident and attractive image of the journal in Ukraine and continue its development on the scientific map of the world, and second, to unite progressive scientific medical communities of the world to share experiences and help Ukraine during the full-scale war.

We are happy to celebrate the 125th anniversary of *Medical Sciences* – an incredible milestone in the history of the journal's devel-

opment, with high-quality content, continued adherence to publishing principles based on the values of academic integrity, unimpeded access to content and equality in the global exchange of knowledge for the shaping of civil society and human progress.

In a time of war, we hope you will join us in this exceptional year and help celebrate the 125th anniversary of the *Medical Sciences* by publishing new ideas, concepts, and innovations to advance medical science.

References

1. Zayachkivska O, Lonchyna V. The development of Ukrainian medical scientific organization through the centuries (on the 120th anniversary of its founding). Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2018Jun.21;52(1):10-4.
2. mspsss_archive Accessed on April 12, 2023.
3. Flagcounter of Medical Sciences PPS Accessed on April 12, 2023.
4. Lviv in the era of Eugen Ozarkevych / Ed. by O. Zayachkivska // O. Zayachkivska, L. Matushuk-Vatseba, O. Stadnyk, L. Ney-Hotsko, Z. Masnyi, V. Semeniv, P Sudomora. The Independent Cultural Journal "Yi", Lviv, 2018 (91). - 120 p. <https://www.ji.lviv.ua/n91texts/N91-Lviv-epokhi-ozarkevycha.htm>.
5. Tretyak P. "Lviv in the era of Eugen Ozarkevych" as edited by Oksana Zayachkivska And With Lesia Matushek-Vatseba, Oksana Stadnyk, Liubov Ney-Hotsko, Zenoviy Masnyi, Volodymyr Semeniv, Pavlo Sudomora. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2018Dec.28;54(2):171-2. [In Ukrainian].
6. Chaikivska D. A tradition of charitable activities – a basis of the past and the future of independent Ukraine. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2018 Dec.28; 54(2):169-70. [In Ukrainian].
7. Pliushch Vasyl Wikipedia Accessed on April 12, 2023.
8. Osinchuk Roman. Osinchuk Roman. html Accessed on April 12, 2023.
9. Osinchuk Roman. Osinchuk_Roman, Accessed on April 12, 2023.
10. Lapychak Toma. Lapychak_Toma, Accessed on April 12, 2023.
11. Djul Pavlo. Djul Pavlo. Wikiwand, Accessed on April 12, 2023.
12. Chreptowsky Achilles. Chreptowsky Achilles – Wikipedia (wikipedia.org), Accessed on April 12, 2023.
13. 70-richchia doktora Achilles Chreptowsky Likarskyj zbirnyk. Nova serii. T. I / Nauk. t-vo im. T. Shevchenka u Lvovi, Likar. komisiya. 1991; S. 123–124 [In Ukrainian].
14. Kitsera O. Thirtieth anniversary of the renewed Shevchenko Scientific Society. Medical Commission – the first steps. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2019Dec.24;57(2).
15. Zimenkovskiy B.S., Hzhehotskyi M.R., Lutsyk O.D. Hanitkevych Yaroslav Volodymyrovych. Profesory Lvivskoho natsionalnoho medychnoho universytetu imeni Danyla Halytskoho 1784–2009. Lviv, Nautilus, 2009:64. [In Ukrainian].
16. Buchkovska A, Svystun Y. The power of Mykhailo Dubovyi's wisdom: *Per aspera ad astra* (celebrating 110 years from his birth). Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2018Dec.28 [cited 2023Apr.11];54(2):133-6.
17. Podilchak Myhailo. Podilchak Myhailo, Wikipedia. Accessed on April 12, 2023.
18. Vovk V. Anna Rudnytska (1924–2018). Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2018Dec.28;54(2):184-6.
19. In memory of the outstanding scientist-surgeon (the 85th anniversary of the birth of Mykhailo Pavlovskiy). Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. Vol. 27 (2015) 244–248.
20. Chopyak V, Chaikovska H. Professor Yuriy Havrylyuk: Milestones in life and creative destiny. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2020Sep.27;62(2).
21. Onufrii Banakh. Zeolite-chromatographic group led by professor Iryna Datsenko. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. Vol. 26 (2015); 180–196.
22. Fedorenko V. The idea of maintaining and improving the health of our nation is Professor Iryna Datsenko's life motto. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2019Jun.24;55(1):164–72.
23. Slujunska Zynoviya Oleksandrivna (do 80-richchia z dnia narodzhennia) // Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci.. 2016; 45(28):225–230.
24. Pidvalna U. *Ad Cogitandum Et Agendum Homo Natus Est* (on the occasion of Prof. Lesya Mateshuk-Vatseba's anniversary). Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2017Jun.26;49(1):110-4.
25. Pidvalna U. Acta non verba (on the occasion of the anniversary of prof. Oksana Zayachkivska). Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2020Sep.27;62(2).
26. Netliukh A. Diagnosis and treatment of ruptured cerebral arterial aneurysms (current issues). Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci [Internet]. 2019Dec.24 ;57(2).
27. Lesyk R. Professor Borys Zimenkovsky's scientific school in the light of modern European scientific trends: yesterday, today, tomorrow). Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. Vol. 27 (2015) 181–196.
28. MSPSS_1_2020.
29. MSPSS_2_2020.
30. MSPSS_1_2022.
31. MSPSS_2_2022.
32. Pidvalna U. *Alta alatis patent* [the sky for those who have wings] (on the occasion of Dr Vassyl Lonchyna's anniversary). Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2019Dec.24;57(2).
33. Pidvalna U, Pohoretska Ya, Suhodolska N. . Chronicles of the second half of 2017. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2017Dec.29;50(2):133-7.
34. Sukhodolska N. Chronicles of the second half of 2018. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2018Dec.28;54(2):174-6.

35. Havryluk A, Muzyka I. Chronicles of the second half of 2019 – SMART LION 2019. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2019Dec.24;57(2).
36. Danyliak O, Stryiska I. 4TH SMART LION 2020 COVID-19: Reality and prognosis. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2020Oct.15;62(2).
37. Bekesevych A, Pavlovskiy I, Pavlovska H. 5th international symposium "SMART LION". Medical imagining and global health, October 7–9, 2021. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2021Dec.12;65(2).
38. Bekesevych A, Pavlovskiy Y, Hresko N. 6th international symposium "SMART LION". Medicine and war, October 14, 2022. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2022Dec.30;69(2).
39. Vynohrad N. COVID-2019 Pandemic: Epidemiological aspects. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2020Apr.14;59(1).
40. Szabo S. COVID-19: New disease and chaos with panic, associated with stress. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2020Apr.15;59(1).
41. Chopyak V. The pandemic COVID-2019: Immunological features. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2020Apr.14;59(1). Available from: <https://mspsss.org.ua/index.php/journal/article/view/277>.
42. Shparyk Y. Between Scylla And Charybdis: COVID-19 and cancer (literature review). Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2020Apr.14;59(1).
43. Mytsyk Y. 2019-NCOV pandemic: Impact on reproductive health. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2020Apr.15;59(1).
44. Oryshchyn N, Ivaniv Y. Cardiovascular complications in COVID-19: Case report and concise review. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2020Sep.27;62(2).
45. Beshlei D, Dudek D, Wojdyla R, Pidvalna U, Averchuk V, Kulyk L. Innovative cardiology and cardiac surgery in Lviv. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2020Sep.27;62(2).
46. Brignoni A, Mudra O. Implementation of gyn robotic surgery in our practice. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci [Internet]. 2020Sep.27;62(2).
47. Kitsera O. The ethical code of researchers. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2020Nov.23;62(2).
48. Sanjeevkumar Gaur P, Gupta L. Changing research paradigm in the face of a global pandemic: Foreseeable impact and adaptive measures in academic research in the future. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2020Sep.27;62(2).
49. Zimba O, Zayachkivska O, Chopyak V. Launching Ukrainian Council of science editors and educating regional journal editors. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2020Apr.14;59(1).
50. Telishevskaya U, Stryiska I, Sorochynska Z. 2020 The Shevchenko Scientific Society Medical Commission Conference: "COVID-2019. Editorial Policy of journals in the modern scientific space and the role of editors' associations", Apr 7, 2020, Lviv, Ukraine. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2020Apr.14;59(1).
51. Telishevskaya U. Advances in science editing and communication. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2020Sep.27;62(2).
52. Telishevskaya U. Advances in science editing and communication. Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2021Jun.10; 64(1).
53. Telishevskaya U, Telishevskaya O. Advances in science editing and communication (part 3). Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2021Dec.13;65(2).
54. Telishevskaya U, Telishevskaya O. Advances in science editing and communication (part 4). Proc Shevchenko Sci Soc Med Sci. 2022Jun.27;66(1).
55. Scopus preview – Scopus – Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Sciences.